

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARUŠEVEC ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2020. GODINE

Agencija za razvoj Varaždinske županije
Varaždin County Development Agency

Agencija za razvoj Varaždinske županije - AZRA d.o.o.

Adresa: Kratka 1, 42200 Varaždin

Telefon: +385 42 422 200

Fax: +385 42 422 208

Web: www.azra.hr

E-mail: info@azra.hr

SADRŽAJ

1.	ZNAČAJKE PODRUČJA	9
1.1.	Zemljopisne, prirodne i kulturne značajke	9
1.1.1.	Veličina i osnovne prostorne značajke	9
1.1.2.	Geomorfološke značajke	11
1.1.3.	Klimatske karakteristike područja	13
1.1.4.	Prirodna baština	13
1.1.5.	Kulturno - povijesna i tradicijska baština.....	15
1.2.	Kvaliteta života i stanje infrastrukture	18
1.2.1.	Prometna infrastruktura.....	18
1.2.2.	Telekomunikacijska infrastruktura	21
1.2.3.	Opskrba električnom energijom.....	22
1.2.4.	Opskrba plinom	23
1.2.5.	Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	24
1.2.6.	Gospodarenje otpadom	25
1.2.7.	Poslovna infrastruktura	26
1.2.8.	Društvena i javna infrastruktura.....	28
1.3.	Gospodarstvo	29
1.3.1.	Gospodarske značajke	29
1.3.2.	Zapošljavanje	33
1.3.3.	Poljoprivreda	34
1.3.4.	Lovno gospodarstvo	39
1.3.5.	Turizam	39
1.4.	Demografske i socijalne značajke.....	40
1.4.1.	Obrazovanje.....	43
1.4.2.	Zdravstvo i socijalna skrb.....	46
1.4.3.	Kultura, sport i civilno društvo	48
1.4.4.	Upravljanje razvojem.....	50
2.	SWOT ANALIZA	51
3.	VIZIJA RAZVOJA OPĆINE MARUŠEVEC.....	56
4.	STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA	57
5.	OPIS MJERA ZA POSTIZANJE CILJEVA	62
6.	USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	70
7.	AKCIJSKI PLAN.....	75

POPIS TABLICA

Tablica 1: Osnovni statistički podaci o Općini Maruševac	10
Tablica 2: Zaštićena prirodna bogatstva	15
Tablica 3: Zaštićena nepokretna povijesno - kulturna baština (materijalna).....	16
Tablica 4: Postotak kućanstva s ugovorenom brzinom pristupa internetu u Općini Maruševac	21
Tablica 5: Broj kućanstva naselja Općine Maruševac	24
Tablica 6: Osnovni financijski rezultati poduzetnika Općine Maruševac (iznosi u tisućama kn)	29
Tablica 7: Struktura gospodarstva u 2014. godini po djelatnostima	30
Tablica 8: Izvoz i uvoz 2013. i 2014. u tisućama kuna.....	31
Tablica 9: Nezaposlene osobe prema kvalifikaciji i spolu	33
Tablica 10: Struktura poljoprivrednog zemljišta po namjeni (ha).....	34
Tablica 11: Poljoprivredne površine Općine Maruševac prema vrsti uporabe zemljišta (ha)	35
Tablica 12: Prikaz načina korištenja parcela (ha) prijavljenih u ARKOD-u	35
Tablica 13: Poljoprivredna gospodarstva s najzastupljenijim kulturama za koje je zatražena potpora s jedinstvenog zahtjeva iz 2015. godine na području Općine Maruševac	36
Tablica 14: Proizvodnja grožđa i vina	37
Tablica 15: Struktura stočarske proizvodnje	38
Tablica 16: Broj poljoprivrednih proizvođača prema vrsti poljoprivrednog gospodarstva upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.....	38
Tablica 17: Dolasci i noćenja turista u Općini Maruševac.....	40
Tablica 18: Stanovništvo prema starosti i spolu	41
Tablica 19: Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi	42
Tablica 20: Kućanstva prema veličini i broju članova na području Općine Maruševac	43
Tablica 21: Obrazovna infrastruktura Općine Maruševac	44
Tablica 22: Obrazovna infrastruktura Općine Maruševac	45
Tablica 23: Zdravstvena zaštita na području Općine	46
Tablica 24: Usluge socijalne skrbi Centra za socijalnu skrb Ivanec	47
Tablica 25: Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere	61
Tablica 26: Opis mjera.....	62
Tablica 27: Akcijski plan Općine Maruševac za 2016. godinu	76

POPIS SLIKA

Slika 1: Područja Ekološke mreže NATURA 2000 na području Općine Maruševac.....	14
Slika 2: Tisa u Čalinovcu	15
Slika 3: Župna crkva Sv. Jurja mučenika u Čalincu	17
Slika 4: OIE javna rasvjeta	22
Slika 5: Zgrada Općine	23
Slika 6: Poduzetnička zona "Selnik"	28
Slika 7: KUD "Klaruš"	48
Slika 8: Manifestacija "Jura Zeleni"	49

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Količina sakupljenog otpada u 2015. godini.....	26
--	----

Grafikon 2: Broj obrtnika u Općini Maruševac u 2014. godini.....	31
Grafikon 3: Dinamika kretanja broja stanovnika od 1991. - 2011.	41

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

Poštovani žitelji Općine Maruševac!

Razvojna strategija Općine Maruševac za razdoblje od 2015.-2020. godine koja je pred vama, predstavlja okvir za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja. Ona je osnova i uvjet za pripremu i

izbor razvojnih projekata koji će biti kandidirani za sufinanciranje iz fondova EU od 2016. godine pa nadalje, kao i planiranje proračuna Općine Maruševac u narednom razdoblju. Izrađena je prema metodologiji koja se koristi pri izradi regionalnih razvojnih strategija u Republici Hrvatskoj i u EU. Strategiju shvaćamo i koristimo kao sredstvo, alat, koji bi nam trebao pomoći pri usmjeravanju razvojnih procesa u našoj općini kako bismo poboljšali uvjete za održivi razvoj, za povećanje konkurentnosti i u konačnici za postizanje više kvalitete života i zadovoljstva svih naših građana. Ovom Strategijom ujedno zakoračujemo prema decentralizaciji strateških razvojnih politika na našu lokalnu razinu.

Strategija razvoja nije kratkoročna odluka, već osmišljen i konkretan dugoročan plan, kojim se utvrđuje vizija Općine Maruševac, dugoročni razvojni ciljevi, mjere i aktivnosti te njihova provedba i evaluacija rezultata i učinaka. Provedba mjera opisanih u strategiji pomoći će u ostvarivanju poduzetničkih aktivnosti i stvaranju pozitivnog poslovnog okruženja. Aktivnosti opisane u strategiji održive su i u skladu su s očuvanjem okoliša.

Ujedno, obrtništvo i malo poduzetništvo su veliki pokretač gospodarskog razvoja. Briga za građane naše lokalne jedinice je prioritet zacrtan u strategiji, a dobro i poticajno okruženje, od školstva, kulture, preko trgovine, sve do malih obiteljskih gospodarstava, temelj je i za poboljšanje uvjeta življenja.

Sve navedeno u ovoj Strategiji za razdoblje od 2015.-2020. godine ostvarivo je i ide u korak s vremenom u kojem se nalazimo, tehnologijom koja nas okružuje i svim naporima koje smo uložili kako bismo postali dio velike europske obitelji.

Budući da razvojna strategija od 2015.-2020. godine nije samo dokument, nego je to proces, odnosno način mišljenja i djelovanja svih građana uključenih u razvoj naše Općine, njezino usvajanje nije završetak jednog pothvata, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarivanju ciljeva koje želimo, koje možemo i koje trebamo ostvariti.

Živimo u vrlo dinamičnom okruženju gdje se gotovo svakodnevno mijenjaju okolnosti u kojima živimo pa tako i potrebe i ciljevi, zato će ovu Strategiju biti potrebno ne samo provoditi, nego i redovito analizirati i nadopunjavati u skladu s potrebama ljudi i vremenom koje je pred nama.

Ključna odgovornost provedbe Strategije razvoja Općine Maruševac je na načelniku i članovima Općinskog vijeća, ali bitan ako ne i ključan segment je na institucijama, udrugama, tvrtkama i pojedincima koji promišljaju proaktivno i dugoročno, a spremni su svoja znanja, vještine i iskustva uložiti u razvoj Općine.

Načelnik Općine Maruševac

Ivan Šagi

1. ZNAČAJKE PODRUČJA

1.1. Zemljopisne, prirodne i kulturne značajke

1.1.1. Veličina i osnovne prostorne značajke

Općina Maruševac smjestila se u Varaždinskoj županiji i površinski je najveća općina Varaždinske županije. Općina se nalazi na 214 m/nv. Područje općine Maruševac svojim je najvećim dijelom smješteno na obroncima Maceljske gore i Ravne gore, dok sjeveroistočnu granicu općine čini početak Varaždinskog polja. Općina graniči na sjeveru s općinama Vinica, Petrijanec, na istoku s općinom Vidovec, na zapadu s općinama Klenovnik i Donja Voća te na jugu gradom Ivanec. Prometno geografski položaj je povoljan jer se općina nalazi u blizini dviju većih aglomeracija – gradova Varaždin i Ivanec. Općina je dobro povezana cestovnim pravcima prema Varaždinu na sjeveroistoku i Ivancu na jugu.

Područje Općine prostire se na 50,15 km², što čini 3,98% od ukupne površine Varaždinske županije (1.261,29 km²).

Općina Maruševac administrativno se dijeli na 16 naselja: Bikovec, Biljevec, Brodarovec, Čalinec, Cerje Nebojse, Donje Ladanje, Druškovec, Greda, Jurketinec, Kapelec, Korenjak, Koretinec, Koškovec, Maruševac, Novaki i Selnik.

Prema površini najveće naselje je Donje Ladanje sa 7,22 km², odnosno 14,4 % od ukupne površine općine. Najmanje po veličini je naselje Kapelec površine 1,1 km². Sjedište Općine je naselje Maruševac površine 5,12 km². Prosječna veličina naselja prema broju stanovnika iznosi 399 stanovnika po naselju.

Prema popisu stanovništva 2011. godine, Općina Maruševac ima 6.381 stanovnika, što čini 3,63% od ukupnog stanovništva Varaždinske županije (175.951). Prema broju stanovnika najveće je naselje Donje Ladanje s 1.166 stanovnika. Prevladavaju naselja do 500 stanovnika (izuzetak su naselja Čalinec, Greda i Novaki s do 1.000 stanovnika te Donje Ladanje iznad 1.000 stanovnika). Najmanje stanovnika ima naselje Korenjak s 82 stanovnika. Prosječna veličina naselja prema broju stanovnika iznosi 398 stanovnika. U odnosu na 2001. godinu, broj stanovnika se smanjio za 376 stanovnika, odnosno 5,59%. Gustoća naseljenosti na području općine iznosi 127,23 st/km², što je nešto manje od gustoće stanovništva na razini Županije (139,42 st/km²).

Tablica 1: Osnovni statistički podaci o Općini Maruševac

	Naselje	Površina (km ²)	Stanovništvo 2011.	Gustoća naseljenosti 2011. (broj st/km ²)	Prosječna udaljenost naselja od administrativnog središta JLS u km
1.	Bikovec	1,17	216	184.62	2,59
2.	Biljevec	1,74	258	148.27	1,06
3.	Brodarovec	2,40	202	84.16	4,25
4.	Cerje Nebojse	3,85	445	115.58	6,40
5.	Čalinec	2,92	572	195.89	0,49
6.	Donje Ladanje	7,22	1.166	161.49	2,83
7.	Druškovec	4,72	362	76.69	6,75
8.	Greda	2,35	567	241.27	3,71
9.	Jurketinec	6,52	422	66.45	4,58
10.	Kapelec	1,1	106	96.36	0,62
11.	Korenjak	2,16	82	37.96	2,15
12.	Koretinec	1,74	369	212.06	1,51
13.	Koškovec	2,35	222	94.46	6,41
14.	Maruševac	5,12	460	89.84	0
15.	Novaki	3,28	533	162.5	6,35
16.	Selnik	1,51	399	264.23	3,40
	UKUPNO	50.15	6.381	127.23	

Izvor: DZS, popis stanovništva 2011., interni izvor JLS

Položaj Općine Maruševac u Varaždinskoj županiji prikazan je na Slici 1.

Slika 1: Smještaj općine Maruševac u Varaždinskoj županiji

Izvor: www.marusevec.hr

1.1.2. Geomorfološke značajke

Područje Općine Maruševac Općina Maruševac ima bogati šumski pokrov koji zajedno s dolinom rijeke Plitvice i pritokom s jezerom Lukavec uz njega, čini relativno veliku prostornu cjelinu. U nizinskom predjelu na kontaktu doline rijeke Drave nalaze se aluvijalna šljunkasta tla za koja je karakteristično da ne zadržavaju vlažnost, što uvelike smanjuje plodnost tla u sušnim razdobljima te se brže zakiseljuju. Vodotoci I reda su na području Općine su rijeka Plitvica i Voća ukupne dužine 10,54 km te vodotoci II reda ukupne dužine 45,81 km. Kao dominantni vodotok na području općine je rijeka Plitvica te je sa svojim slivom uzrokuje

najveće štete tj poplave¹ kod velikih voda zadnjih nekoliko godina. Upravo iz tih razloga Hrvatske vode pristupile su „Izradi studijske dokumentacije za pripremu projekata zaštite od poplava na slivu Plitvice iz EU fonodva“. Na području uz rijeke Bednju i Plitvicu, uz gornje tokove, nalazi se smeđe glinasto tlo koje dugotrajno zadržava vlažnost, ali je također podložno zakiseljavanju. Gotovo cijela dolina rijeke Plitvice sastavljena je od dravskog nanosa (šljunka i pijeska) koji prekriva tanki sloj humusa. Na blago položenim obroncima brežuljaka tlo je glinasto pjeskovite strukture za koje je karakteristično dobro zadržavanje vlage te slabije zakiseljavanje.

Na području Općine Maruševac šume zauzimaju 845,7 ha površine, odnosno 16,86% ukupne površine Općine. Na području općine Maruševac koje posjeduje bogati šumski pokrov najzastupljenije su šume graba, hrasta kitnjaka, crne johe, a na višim kotama bukve. Od crnogoričnih vrsta zastupljene su jela, smreka, bor i ariš.

Šumskim prostorom u RH gospodari institucija “Hrvatske šume” Zagreb, a na području općine Maruševac nadležna je Uprava šuma Koprivnica. Za stručnu pomoć pri gospodarenju šumama u privatnom vlasništvu zadužena je Šumarska savjetodavna služba.

Vodene površine na području općine Maruševac zauzimaju 35.5 ha, odnosno 0,71% ukupne površine općine. Na području općine najznačajniji vodotok je rijeka Plitvica u dužini od 10 km. Tok je uređen od mjesta prolaza ispod državne ceste D35 na istok cijelim preostalim dijelom kroz općinu. Pritoci Plitvice su brdski potoci (Črna mlaka, Čalinec, Maruševac i Mala mlaka). Tok rijeke je relativno dobro zaštićen od štetnog djelovanja bujica dosta širokim koritom (koridor 32,0 m) i inundacionim površinama livada uz obale. Uz jedan od pritoka Plitvice je jezero Lukavec koje ima hidrotehnički i rekreacijski značaj. Plitvica je svrstana Planom za zaštitu voda Varaždinske županije u vode II kategorije.

Rijeka Bednja i potok Voća, koji je jedan od pritoka Bednje, protječu južnim rubom općine. Bednja je rijeka s kišnim vodnim režimom, tj. s maksimalnim vodostajima u proljeće. Prema Državnom planu za zaštitu voda (Prilog D-2 - Kategorizacija voda, N.N. br. 8/99) Bednja spada u državne vode II kategorije, tj. u osjetljiva područja u koja je dopušteno ispuštanje otpadnih voda (iz uređaja većih od 10000 ES) uz treći stupanj čišćenja.

¹ Poplave su prirodne pojave koje nije moguće u potpunosti spriječiti, ali se stalno razvojem sustava obrane od poplava i drugih odgovarajućih mjera rizici od poplava mogu smanjiti na prihvatljivu razinu. (Izvor: Hrvatske vod, Vodnogospodarska ispostava, za mali sliv „Bednja-Plitvica“)

Postojeća kakvoća vode u vodotocima općine Maruševac pokazuje da pojedini pokazatelji imaju više vrijednosti od propisanih graničnih vrijednosti, tj. opterećenje vodotoka pojedinim tvarima nadilazi njihovu sposobnost samopročišćavanja.

Ribnjaci „Maruševac“ vlasništvo obitelji Pongratz i „Brodarovec“ pružaju uvjete za razvoj ribolovnog turizma.

Na području općine nalazi se vodonosnik u sjeveroistočnom šljunkovitom dijelu koji je dio vodocrpilišta "Varaždin". Vodozaštitna zona III B, određena Pravilnikom o zaštitnim mjerama i određivanju zona sanitarne zaštite crpilišta "Varaždin" regionalnog vodovoda "Varaždin, nalazi se na potezu Donje Ladanje – Greda.

U naselju Cerje Nebojse vrši se eksploatacija gline, koja predstavlja kvalitetnu sirovinu za daljnju eksploataciju, te proizvodnja i prodaja opekarskih proizvoda. Prostornim planom je područje eksploatacije gline ograničeno na 32,1 ha.

1.1.3. Klimatske karakteristike područja

Općinu karakterizira umjerena toplo-kišna klima. Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 19,5°C, a najhladniji je siječanj sa -1,0°C. Godišnji hod količine oborine je kontinentalnog tipa s maksimumom u toplom dijelu godine i sekundarnim maksimumom u kasnu jesen. Ukupne godišnje količine oborina iznose cca 900 mm. U hladnom dijelu godine ima u prosjeku između 45 i 50 dana sa snježnim pokrivačem. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%. Mraz se javlja od rujna do svibnja. Tuča se javlja prosječno jednom godišnje. Posljednjih godina primjećuju se određene klimatske promjene.

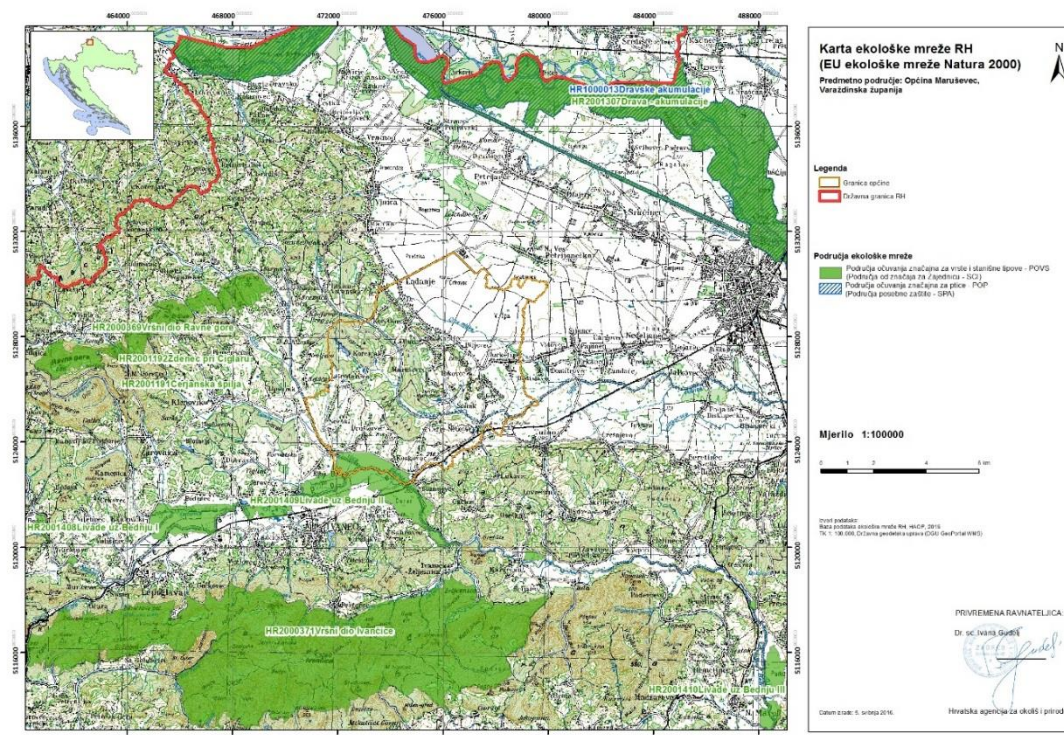
1.1.4. Prirodna baština

Uredbom o ekološkoj mreži, a temeljem Zakona o zaštiti prirode, livade uz Bednju II (HR 2001409) dio je ekološke mreže Natura 2000. Područja Nacionalne ekološke mreže koja se nalaze unutar granice Općine Maruševac je²:

² PPO Maruševac - 2. izmjene i dopune

HR 2001409 Livade uz Bednju II (SCI) Područje od značaja za Zajednicu

Slika 1: Područja Ekološke mreže NATURA 2000 na području Općine Maruševac

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode, 2016.

Na istaknutom brežuljku, pored kurije u Čalincu nalazio se perivoj pejzažne koncepcije. Nova cesta koja je prošla uz dvorac presjekla je perivoj po polovici, uz cestu su izgrađene kuće, tako da je perivoj u potpunosti uništen. Ostao je tek mali broj stabala oko dvorca i poneko stablo koje pripada okućnicama okolnih kuća, između kojih se posebno ističe tisa, spomenik parkovne arhitekture- pojedinačno stablo. Tisa se nalazi ispred pročelja kurije Pongratz. Visine je oko 9 m, promjera debla većeg od 1,2 m, a opsega od oko 3,8 m. Ubraja se među najveće primjerke u Hrvatskoj.

Kao osobita prirodna i kulturna vrijednost ističe se dvorac Maruševac s okolnim perivojnim prostorom.

Tablica 2: Zaštićena prirodna bogatstva

Zaštita prirodnih bogatstava		
Kategorija zaštite	Lokacija/naziv (kako je navedeno u prostornom planu JLS)	Površina/ u km ²
Spomenik parkovne kulture (pojedinačno stablo)	Tisa u Čalinovcu	

Izvor: JU za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije, 2016..

Slika 2: Tisa u Čalinovcu

Izvor: Općina Maruševac

1.1.5. Kulturno - povijesna i tradicijska baština

Zaštićenu nepokretnu kulturnu baštinu najvećim dijelom čine sakralne građevine kao što su crkve i kurije, a najznačajnije nepokretno kulturno dobro je dvorac Maruševac s okolnim perivojnim prostorom. Na području Općine u samom centru naselja Maruševac nalazi se Crkva Sv. Jurja mučenika i kurija župnog dvora. Crkva predstavlja skup srednjovjekovne i kasnobarokno-klasičke gradnje. Građevinskom zahvatima tijekom 17., 18. i 19. st. dobila je konačan izgled trobrdne građevine sa sakristijom uz gotičko svetište, bočnom kapelom i zvonikom pred pročeljem.

Zaštićeno nepokretno kulturno dobro kapela Sv. Roka koja se nalazi u naselju Druškovec predstavlja manju jednobrodnu kapelu s poligonalnim svetištem, sakristijom i zvonikom koji se izdiže iz zapadnog glavnog pročelja. Unutrašnjost odiše jednostavnošću te ističe recentni oslik zidova svetišta sa prizorima iz života Sv. Roka. U naselju Čalinec nalazi se starinska plemićka kurija ispred koje se nalazi zaštićeno prirodno bogatstvo pojedinačno stablo- Tisa.

Predložena je i zaštita za nematerijalnu kulturno-povijesnu baštinu „Jurjevski običaji na području sjeverozapadne Hrvatske.”³

Prema prostornom planu Općine Maruševac evidentirana je i arheološka baština i to lokalitet istočno od naselja Cerje Nebojse – Gradišće i Draguševac, te u Cerje Novo - Krč, u naselju Koškovec – arheološki lokalitet na području sela, arheološki lokalitet Sv. Roka i ruralna aglomeracija, te u naselju Maruševac - Funtekov beg i župna crkva Sv. Jurja.

Evidentirana je i nepokretna kulturna baština i to stambena kuća broj 59. u Jurketincu, poklonac u Korenjaku, te kapela u Jurketincu.

Tablica 3: Zaštićena nepokretna povijesno - kulturna baština (materijalna)

Kategorija zaštite	Naziv <i>(kako je navedeno u prostornom planu JLS ili dr. važećim dokumentima)</i>	Površina / u m ²	Lokacija <i>(kako je navedeno u prostornom planu JLS)</i>
Spomenik graditeljstva (građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem)	Dvorac Maruševac Kurija Čalinec Kapela Sv. Roka Crkva Sv. Jurja mučenika i kurija župnog dvora		Maruševac Čalinec Druškovec Maruševac
Arheološki lokalitet (arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone)	Gradišće Draguševac Krč Koškovec		Cerje Nebojse Cerje Nebojse Cerje Novo

³ Ministarstvo kulture, 2016., PPO Maruševac – 2. izmjene i dopune

	<i>Funtekov breg</i>		Koškovec
	<i>Župna crkva Sv. Jurja</i>		Maruševac
			Maruševac

Izvor: Općina Maruševac, Ministarstvo kulture, 2016.

Slika 3: Župna crkva Sv. Jurja mučenika u Čalincu

Izvor: Općina Maruševac

1.2. Kvaliteta života i stanje infrastrukture

1.2.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet na području Općine Maruševac čini cestovna mreža javnih i nerazvrstanih cesta. Kroz područje općine Maruševac prolazi jedna državna, šest županijskih i sedam lokalnih cesta. Županijske ceste protežu se Općinom u dužini 28,25 km te su sve asfaltirane. Na području Općine Maruševac nalaze se dionice sljedećih županijskih cesta:

Županijske ceste:

Ž 2029: G. P. Otok Virje (gr. R. Slovenije) – Vratno Otok – Vinica – Biljevec – D35

Ž 2059: Klenovnik (Ž2243) – Koškovec – D35

Ž 2060: Biljevec (Ž2029) – Maruševac – Korenjak – Ribić Breg – Ž2101

Ž 2062: Ž2060 – Maruševac – Cerje Nebojse – Ž2059

Ž 2063: D35 – Tužno – Črešnjevo – Beretincec (Ž2050)

Ž 2101: Lepoglava (D35) – Bedenec – Jerovec – Donje Ladanje – N. Ves Petrijanečka –

Varaždin (D2251)

Državna cesta D35: Varaždin (D2) – Lepoglava – Sv. Križ Začretje (D1) prolazi jugoistočnim dijelom Općine kroz naselja Jurketinec, Greda, Cerje Nebojse i Koškovec ukupne dužine 7,66 km.

Lokalne ceste se protežu Općinom u dužini 13,26 km i sve su asfaltirane.

Lokalne ceste

L 25039: Donje Ladanje (Ž2029) – Ž2101

L 25040: Koretinec (Ž2029) – Čalinec (Ž2060)

L 25042: Greda (D35) – Selnik (L25041)

L 25044: Brodarevec (Ž2060) – Novaki (Ž2060)

L 25045: Brodarevec (Ž2060) – Druškovec – (Ž2059)

L 25046: Ž2059 – Sveti Rok – Koškovec (Ž2059)

L 25112: Stažnjevec (D35) – Ž2105

Na području Općine postoji i mreža nerazvrstanih cesta ukupne duljine 201 km (od kojih je asfaltirano 36 km), a 49 km čine ostale ceste i sve su asfaltirane. Disperziran način izgradnje naselja uz ove ceste postavlja zahtjev da sve budu asfaltirane.

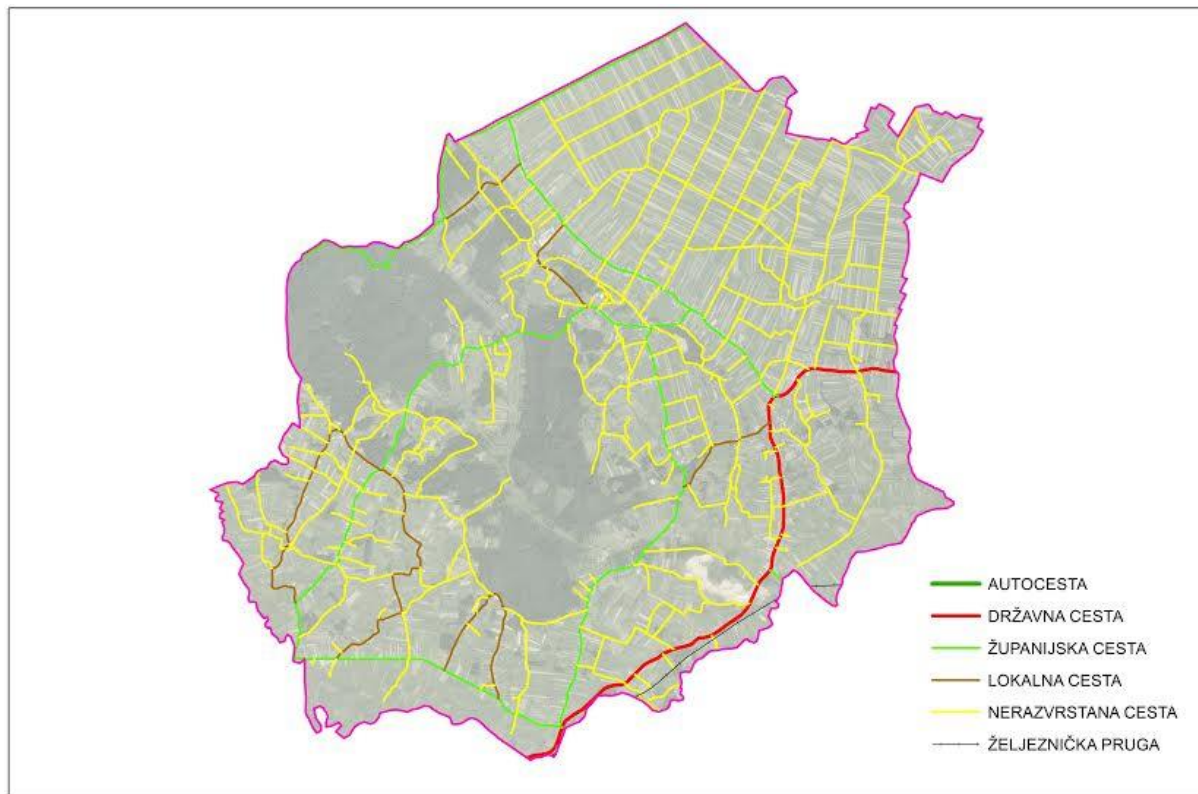
Najznačajniji cestovni koridori koji prolaze teritorijem općine su državna cesta D35 i županijska cesta 2029. D35 prolazi jugoistočnom granicom općine te povezuje dvije državne ceste – D1 koja vodi od Varaždina prema Zagrebu te D2 koja od Dubrave Križovljanske (granica sa Slovenijom) vodi prema Varaždinu i dalje ka Koprivnici. Županijska cesta 2029 proteže se od sjeverozapada Općine prolazeći kroz sedam naselja prema istoku Općine gdje se priključuje na D35.

Razvojna strategija cestovne infrastrukture trebala bi se temeljiti na razvijanju i nadograđivanju postojeće cestovne mreže i na izgradnji tzv. Zagorske brze ceste koja će međusobno povezivati europske pravce od Zagreba prema Budimpešti, odnosno Beču. Koridor Zagorske brze ceste položen je uz koridor željezničke pruge s jugoistočne strane.

Stanje cestovne mreže na području općine djelomično je zadovoljavajuće. S obzirom na stalni porast sudionika u prometu, većinu cesta potrebno je rekonstruirati i izvršiti proširenja u osnovnoj razini te na njima osigurati uvjete za odvijanje javnog prijevoza (autobusna stajališta). Rekonstrukcija prometnica trebala bi se temeljiti na proširenju uskih cestovnih trasa, asfaltiranju šljunčanih nerazvrstanih cesta i obnavljanju gornjeg sloja prometnica. Isto tako

neophodno je urediti pješačke staze kroz naselja, biciklističke staze, riješiti odvodnju prometnih površina te uvesti energetski učinkovitu javnu rasvjetu (LED rasvjetu).

Slika 3: Mreža javnih i nerazvrstanih cesta na teritoriju Općine Maruševac

Izvor: Obrada AZRA d.o.o. ,2016.

Javni prijevoz putnika obavlja “AP Varaždin“ član Presečki grupe. Na području općine nalazi se 17 autobusnih stajališta. Područjem općine prometuju 44 autobusne linije dnevno koje povezuju zapadne općine Varaždinske županije sa gradovima Ivancem, Lepoglavom i Varaždinom, odnosno ukupno 88 linija u oba smjera, no vikendom nema dovoljno linija prema tim gradovima.

Jugoistočni rub granice općine Maruševac na potezu od oko 2 km tangira koridor željezničke pruge Varaždin – Golubovec. Željeznička pruga je rekonstruirana te omogućuje brzine od 60 km/h, no u tehničkom smislu je u dosta lošem stanju. Pruga je kategorizirana kao sporedna pruga III reda. Putnički vlakovi radnim danom prometuju 8 puta na liniji Varaždin – Golubovec, odnosno ukupno 16 puta dnevno u oba smjera, a najbliže postaje nalaze se na teritoriju grada Ivanca u naseljima Cerje Tužno i Stažnjevec.

Županijskim planom je na njenoj trasi predviđena gradnja brze željezničke pruge. Prema studiji Strategija razvoja željezničkog prometnog sustava Republike Hrvatske (Institut prometa i veza, Zagreb, prosinac 1996.) koridor ove pruge dio je trase buduće brze transeuropske željezničke pruge Zagreb – Krapina – Lepoglava – Ivanec – Varaždin – Čakovec – Republika Mađarska i kao takav uvršten je u generalnu mrežu brzih pruga Republike Hrvatske.

1.2.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Na području Općine Maruševac poštanski promet obavlja poštanski ured „Hrvatske pošte“ d.d. s jednim šalterom u naselju Maruševac. Dostavno područje ovog poštanskog ureda obuhvaća područje Općine Maruševac i Općine Vinica, a vrste poslova koje ured obavlja isključivo su poslovi prijema i dostave različitih vrsta poštanskih pošiljaka te otprema i dostava telegrama. Otvaranje novih ureda poštanskog prometa nije predviđeno.

Pokrivenost područja Općine nepokretnom telekomunikacijskom mrežom je solidna, a iskorištenost kapaciteta kreće se oko 81% (2.078 zauzetih priključaka od 2.560 ukupno raspoloživih.) Razvojnim planovima predviđena je daljnja modernizacija telekomunikacijske mreže na području Općine. Time će se kroz izgradnju još jednog udaljenog pretplatničkog stupnja (RSS Selnik Maruševčki) dodatno podići razina telekomunikacijske usluge.

U 2016. godini u izraditi će se Plan razvoja širokopojasnog pristupa Internetu⁴ u koji će biti uključena i općina Maruševac.

Tablica 4: Postotak kućanstva s ugovorenom brzinom pristupa internetu u Općini Maruševac

Postotak kućanstva s ugovorenom brzinom pristupa internetu [Mbit/s]								Broj	
2-4	4-10	10-20	20-30	30-50	50 -100	100+	Ukupno	kućanstava	stanovnika
29,21%	13,99%	4,14%	0,48%	2,53%	0,7%	0%	51,05%	1.859	6.381

Izvor: HAKOM, 2016.

⁴ Osnovni širokopojasni pristup naziv je za načine povezivanja na internet koji omogućuju velike brzine prijenosa podataka. Temeljem dosadašnje prakse EU-a, brzina od 128 kbit/s i dalje se smatra osnovnim pragom za širokopojasne brzine. No, unatrag nekoliko godina većina je zemalja EU-a donju granicu širokopojasnih širokopojasnih brzina povećala na 1 ili 2 Mbit/s, budući da je brzina od 128 kbit/s postala premala za ispunjenje osnovnih potreba i zahtjeva korisnika širokopojasnih usluga. Unutar Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj preporučeno je da se donjom granicom širokopojasnog pristupa smatra brzina od 2 Mbit/s

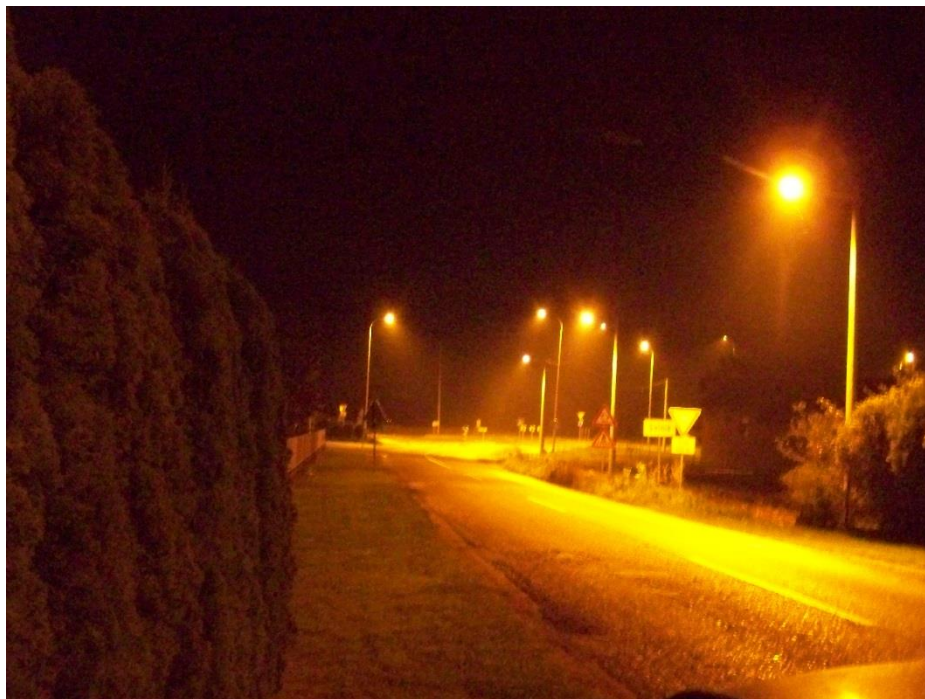
1.2.3. Opskrba električnom energijom

Distributer za obavljanje djelatnosti električne energije za područje Općine Maruševac je HEP Elektra Varaždin, a u pogonu je 38 trafostanica pomoću kojih se Općina napaja električnom energijom. Dužina zračne niskonaponske mreže iznosi cca 61,6 km, a podzemne cca 10 km. Iako je Općina u cijelosti pokrivena sustavom električne energije, da bi se osigurala kvalitetna distribucija iste, potrebne su rekonstrukcije na mreži i trafostanicama (zamjena tehnološki zastarjelih postrojenja novim, izgradnja dalekovoda).

Na električnu energiju priključeno je 2.669 kućanstava na području Općine Maruševac.

Osim na privatnim kućama, korištenje obnovljivih izvora energije na području Općine zastupljeno je i na javnim objektima (zgrada općine).

Slika 4: OIE javna rasvjeta

Izvor: Općina Maruševac

Slika 5: Zgrada Općine

Izvor: Općina Maruševac

1.2.4. Opskrba plinom

Na području općine postoje lokalni plinovodi koji su isključivo u funkciji opskrbe naselja. Plinovodna mreža novijeg je datuma i formirana u obliku prstena, a izvedena je od polietilenskih cijevi visoke gustoće. Osim manjih dogradnji postojećeg cjevovoda, druge vrste plinovoda (magistralni) nisu predviđene. Na području općine nema izgrađenih plinskih redukcijских stanica niti su planski predviđene, a cjelokupna plinovodna mreža priključena je na veći tlak izvan općinskih granica (PRS Cerje Tužno). Koncesionar za obavljanje djelatnosti distribucije plina u općini Maruševac je „Termoplin“ Varaždin. Plinskom mrežom pokriven je teritorij cijele općine. Izgrađeni plinski distribucijski sustav obuhvaća 80.856 metara plinovoda.

Na području Općine 983 kućanstva odnosno 52,9% i 52 pravne osobe priključne su na plinski distribucijski sustav

Potrošnja plina u 2015. godini iznosi za kućanstva 12.499.612,00 kWh, te za pravne osobe 3.465.376,00 kWh.

1.2.5. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Vodoopskrba općine Maruševac osigurana je iz dva međusobno odvojena vodoopskrbna sustava. Regionalni vodoopskrbni cjevovod kojim upravlja Varkom Varaždin s crpilišta kod Varaždina opskrbljuje veći dio općine. Vodoopskrbna mreža od prepumpne stanice “Ladanje” opskrbljuje naselja u pravcu sjeverozapad – jugoistok (Jurketinec, Greda Maruševačka) te naselje Novaki u pravcu jugozapada. U južnom dijelu općine, naselja Cerje Nebojse, Novo Cerje, Koškovec priključena su na lokalni vodovod sa sjevernih padina Ivančice, odnosno na sistem izvora “Bistrica” i vodospremu Ivanečki Vrhovec kojim upravlja Ivkom Ivanec.

Na području općine Maruševac osim navedenih vodoopskrbnih cjevovoda, nisu planirani magistralni cjevovodi za opskrbu vodom, ali je predviđeno dopunjavanje postojećeg vodoopskrbnog sustava.

Područjem općine prolazi projekt „Aglomeracija Varaždin“⁵ s planiranim završetkom 2018. godine.

Tablica 5: Broj kućanstva naselja Općine Maruševac

VODOOPSKRBA				
Općina/grad	Broj naselja obuhvaćenih sustavom vodoopskrbe ili %	Potrošnja pitke vode (m ³)	Broj javnih cisterni i naselja u kojima se nalaze	Vodoopskrbni sustav (naziv) te poduzeće zaduženo za vodoopskrbu
Maruševac	13	167.573m ³	0	Regionalni vodovod Varaždin "VARKOM" d.d., Varaždin
	3	29.726 m ³	0	SUSTAV IVANČICA; IVKOM-VODE d.o.o.

Izvor: VARKOM d.d. Varaždin, IVKOM-VODE d.o.o. 2016.

Svi vodotoci s područja Općine Maruševac – rijeke Bednja, Voća i Plitvica, pripadaju slivu rijeke Drave. Navedene rijeke recipijenti su odvodnje, posebno rijeka Plitvica, a što je u skladu

⁵ Projekt „Aglomeracija Varaždin“ obuhvaća sva naselja u Općini Maruševac. Predviđeno je spajanje svih naselja putem gravitacijskih cjevovoda, crpnih stanica i tlačnih vodova na postojeći sustav odvodnje, te pročišćavanje otpadnih voda na postojećem uređaju za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin.

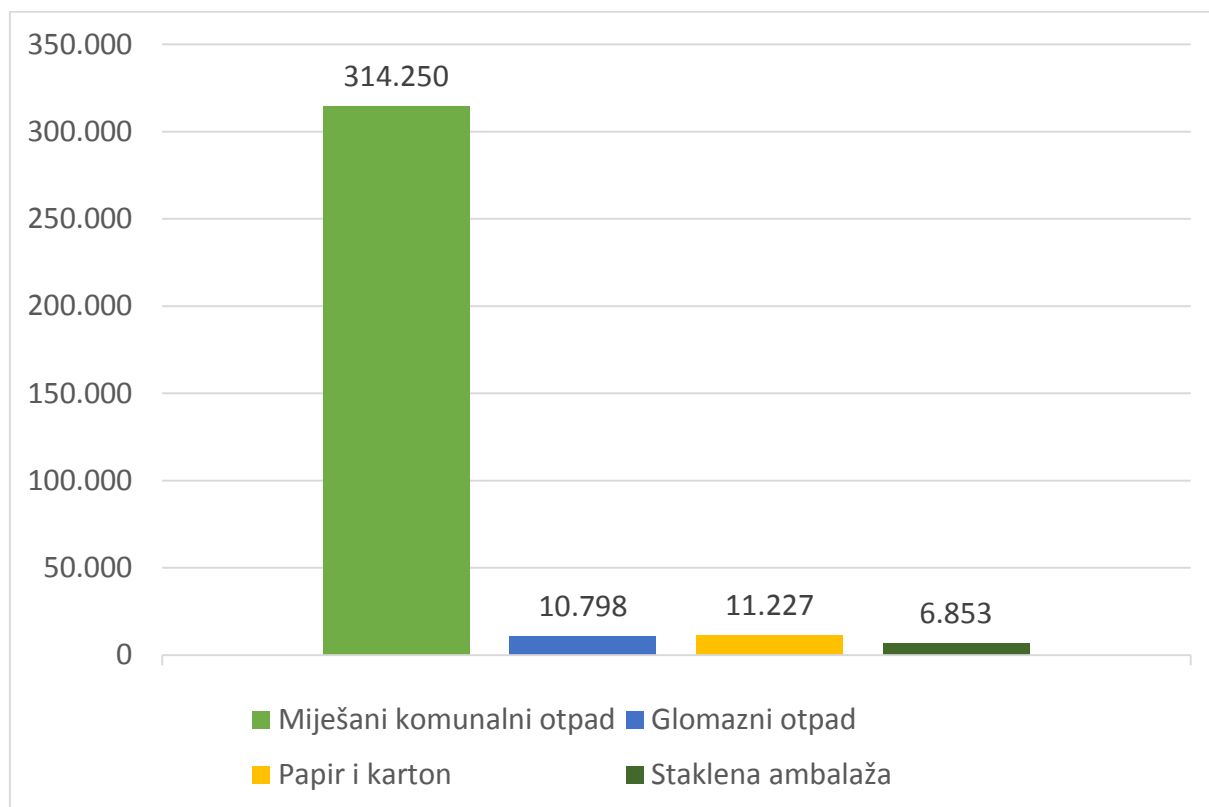
s njenom pozicijom te dužinom i smjerom protjecanja. Postojeći kapaciteti za odvodnju oborinske i otpadne vode (potezi uz dvorac Maruševac i pripadne zgrade te oni u naselju Koretinec) koriste kao recipijent rijeku Plitvicu, preko potoka Maruševac i Crna Mlaka. Na njima su izgrađeni uređaji za pročišćavanje otpadnih voda. Trenutno sustav odvodnje obuhvaća jednu trećinu područja općine (jugoistočni dio) te je predviđena izgradnja mješovitih gravitacijskih sustava odvodnje.

1.2.6. Gospodarenje otpadom

Komunalnu djelatnost sakupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada s područja Općine Maruševac obavlja poduzeće Ivkom d.o.o. iz Ivanca. Općina ima organiziran sustav gospodarenja otpadom u kojem se nalaze sva naselja, a uveden je i sustav odvojenog prikupljanja. Odvoz otpada na području općine je organiziran, odvozom kućnog miješanog otpada svaki drugi tjedan, odvoz papira, plastike i stakla jednom mjesečno i dva puta godišnje glomaznog otpada na deponiju u Jerovcu, na području grada Ivanca. Njezina lokacija je određena Županijskim planom. Na području općine planira se izgradnja dva reciklažna dvorišta „Jablanac“ u Donjem Ladanju i „Prodnica“ u Čalincu.⁶

U 2015. godini sakupljeno je 314.260 t tona mješovitog komunalnog otpada, 10.798 tone glomaznog otpada te 11.227 tone papira i kartona i 6.853 tone staklene ambalaže. Broj odvoza otpada na području Općine iznosi 26 odvoza godišnje. U Općini Maruševac djeluje komunalno poduzeće „Markom“ d.o.o. Poduzeće upravlja grobljem, održava nerazvrstane ceste na području općine, zatim održava ceste zimi i brine se za uređenje javnih površina.

⁶ Plan gospodarenja otpadom za općinu Maruševac za razdoblje od 2010. do 2017. godine

Grafikon 1: Količina sakupljenog otpada u 2015. godini

Izvor: IVKOM d.o.o. Ivanec, 2015.

1.2.7. Poslovna infrastruktura

Općina Maruševac u Prostornim planom ima predviđeno Zone gospodarske namjene koje su definirane su unutar pet (5) naselja i to kao proizvodne zone sa pretežito industrijskom djelatnošću (Donje Ladanje, Brodarovec) ili sa prevladavajućom djelatnošću malog i srednjeg poduzetništva (Jurketinec, Greda, Selnik).

Zone gospodarske djelatnosti sa prevladavajućom djelatnošću malog i srednjeg poduzetništva definirane su na području naselja Jurketinec, Greda i Selnik. Zona u naselju Jurketinec je novoformirana zona u svrhu formiranja distributivnog centra za poljoprivredne proizvode i izgradnju građevina za smještanje istih. U sklopu zone moguće je i smještanje proizvodnih pogona u vidu malog i srednjeg poduzetništva za preradu poljoprivrednih proizvoda, ali i proizvodnih pogona u vidu malog i srednjeg poduzetništva koji nisu vezani na poljoprivrednu djelatnost. Površina zone je 2,19 ha. Zona u naselju Greda je novoformirana zona sa postojećim građevinama pekarske djelatnosti, odnosno sa proizvodnjom i prodajom pekarskih i slastičarskih proizvoda. Površina zone je 0,46 ha.

Zona u naselju Selnik postojeća je zona, realizirana u dijelu površine 3,64 ha. Infrastrukturna opremljenost zone je djelomična, odnosno cca 80%. Zona nije pokrivena plinskom mrežom i nema asfaltiranu prometnicu te nije popunjena. U okruženju dvorca Maruševac, u naselju Maruševac, definirana je zona ugostiteljsko turističke djelatnosti za potrebe razvoja elitnog turizma sa prenamjenom dvorca u hotel, te izgradnju inih smještajnih sadržaja i svim pratećim hotelsko-ugostiteljskim sadržajima. Ukupna površina predmetne zone je 14,22 ha. Zona gospodarske namjene s pretežito ugostiteljsko-turističkom djelatnošću definirana je u naselju Čalinec na području gdje se nalazi postojeća lovačka kuća. Zona je namijenjena aktivnostima lovačkog društva (lov na glinene golubove, mogućnost uzgoja divljači u okruženju i sl.) uz mogućnost da se predmetni prostor ponudi i široj javnosti u vidu ugostiteljsko-turističkih sadržaja. Površina zone je 0,13 ha.

Općina Maruševac potiče razvoj gospodarstva kroz različita oslobađanja kao što je oslobođenje do 50% visine komunalne naknade za investitore gradnje poslovnih prostora koji služe za proizvodnje djelatnosti i to u prve tri godine od početka proizvodnje te djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa investitora gradnje poslovnih prostora od interesa za Općinu Maruševac.⁷

Razvoj poslovne infrastrukture doprinijet će se intenzivnijem privlačenju investitora koji će u suradnji s domaćim poduzetnicima aktivirati lokalne resurse, zaposliti dio stanovnika općine Maruševac te potaknuti ostanak mladih ljudi u općini.

⁷ PP Općine Maruševac-2.izmjene i dopune, Općina Maruševac 2016.

Slika 6: Poduzetnička zona "Selnik"

Izvor: Općina Maruševac

1.2.8. Društvena i javna infrastruktura

Od ustanova za društveni razvoj zajednice, najzastupljeniji su društveni domovi (8) smješteni u naseljima Maruševac, Donje Ladanje, Bikovec, Jurketinec, Greda, Cerje Nebojse, Druškovec i Novakim, zatim Dom kulture u Čalincu i školska sportska dvorana u naselju Čalinec. U općini se nalaze i igrališta za veliki nogomet (2) te mali nogomet (14). Planira se i izgradnja društvenog doma u naselju Selnik. Zgrada stare općine u Čalincu prenamijenjena je i data na korištenje političkim strankama i udrugama. Na području Općine planira se izgradnja i opremanje dječjih i malonogometnih igrališta.

Na području Općine nalaze se dva groblja i to u naseljima Maruševac i Druškovec, te se planira proširenje istih. Isto tako zbog nedostatka parkirnih mjesta planira se izgradnja većeg parkirališta uz groblje u Maruševcu.

1.3. Gospodarstvo

1.3.1. Gospodarske značajke

Na temelju izračuna Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Općina Maruševac nalazi se u III. skupini s indeksom razvijenosti⁸ od 79,75%. Varaždinska županija prema klasifikaciji županija nalazi se u II. skupini s indeksom razvijenosti koji iznosi 86,34%.

U sljedećim tablicama dati je prikaz stanja gospodarstva Općine Maruševac.

Tablica 6: Osnovni financijski rezultati poduzetnika Općine Maruševac (iznosi u tisućama kn)

Rbr.	POKAZATELJ / GODINE	2013.	2014.	Indeks	Udjel Općine u županiji (%)
1.	Br. pravnih osoba	52	49	94,42	1,61
2.	Broj zaposlenih	520	501	96,34	1,36
3.	Ukupan prihod	242.117	184.208	76,08	0,87
4.	Dobit tekuće godine	59.082	8.993	15,22	0,97
5.	Gubitak tekuće godine	5.912	6.431	108,77	0,95
6.	Poslovni rezultat (neto)	53.170	2.561	4,81	1,06

Izvor: FINA, Osnovni financijski rezultati poduzetnika RH po gradovima i općinama., 2014.

Na području Općine Maruševac kod pravnih osoba/subjekata zaposleno je prosječno 501 osoba, što predstavlja tek 1,36 % ukupno zaposlenih u pravnim osobama u Varaždinskoj županiji. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ukupan broj zaposlenih u pravnim osobama na dan 31.03.2016. godine iznosi 957 osoba, odnosno osiguranika.⁹

Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 184.208.000,00 kuna što je za 23,91 % manje nego prethodne godine. Pravne osobe/subjekti su u 2014. godini poslovali s negativnim rezultatom, odnosno dobiti od 8.993.000,00 kuna, što je za 84,78% manje od prethodne.

⁸ Indeks razvijenosti izračunava se na temelju stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općega kretanja stanovništva, stope obrazovanosti; Uredba o indeksu razvijenosti NN br. 63/10 i 158/13

⁹ Osiguranici u kategorijama: Radnici kod pravnih osoba, Radnici kod fizičkih osoba, Obrtnici, Poljoprivrednici Samostalne profesionalne djelatnosti, Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija u inozemstvu i hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu, Produženo osiguranje

Tablica 7: Struktura gospodarstva u 2014. godini po djelatnostima

Područje djelatnosti	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Dobit razdoblja (u 000 kn)	Gubitak razdoblja (u 000 kn)	Kons. Financ. Rezultat (u 000 kn)
A) poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2	12	6.418	75.422	-69,004
C) prerađivačka ind.	11	285	2.892.470	6.350.553	- 3.458,083
F) građevinarstvo	4	2	12.509	113.768	-101,259
G) trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila	16	77	905.729	72.494	833,235
H) prijevoz i skladištenje	6	107	4.204.958	37.212	4,167,746
J) informacije i komunikacije	1	5	0	21.044	-21,044
M) stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3	2	11.285	3.780	7,505
N) administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	9	289.275	0	829.275
S) ostale uslužne djelatnosti	1	1	7.601	0	7.601
UKUPNO	45	500	8.330.245	6.674.273	

Izvor: HGK, Osnovni financijski rezultati poduzetnika Općine Maruševac, 2015.

Promatrano prema područjima djelatnosti na ukupne rezultate poslovanja pravnih osoba/subjekata Općine Maruševac, dominantan je utjecaj trgovine na veliko i malo, (16 tvrtki i 77 zaposlenih), prerađivačke industrije koja ima najveći broj zaposlenih (11 tvrtki i 285 zaposlenih), zatim prijevoz i skladištenje (6 tvrtki i 107 zaposlenih), dok je utjecaj ostalih djelatnosti mali.

S razine ukupnog poduzetništva u Općini u 2014. godini, 5 je djelatnosti poslovalo s dobitkom, dok su njih 4 poslovale s gubitkom, odnosno ostvarile negativan financijski rezultat.

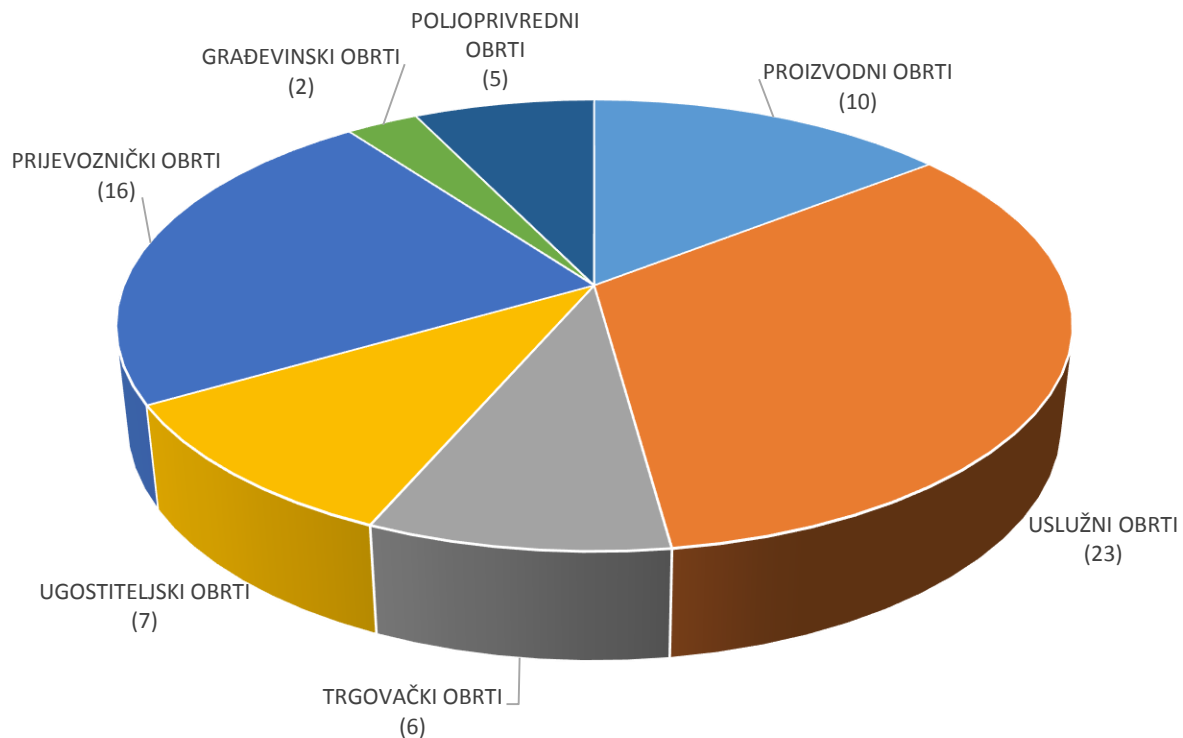
U sklopu programa poticanja razvoja gospodarstva Općina nudi oslobođenje do 50% visine komunalne naknade za investitore gradnje poslovnih prostora koji služe za proizvodnje djelatnosti i to u prve tri godine od početka proizvodnje te djelomično oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa investitora gradnje poslovnih prostora od interesa za Općinu Maruševac.

Tablica 8: Izvoz i uvoz 2013. i 2014. u tisućama kuna

	IZVOZ			UVOZ		
JLS	I.-XII. 2013.	I.-XII. 2014.	Indeksi I.-XII. 2014./ I.-XII. 2013.	I.-XII. 2013.	I.-XII. 2014.	Indeksi I.-XII. 2014./ I.-XII. 2013.
Maruševac	40.356	40.368	100,0	5.843	2.895	49,5
Varaždinska županija	5.654.922	6.730.490	119,0	4.391.799	4.167.432	94,9

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, ŽK Varaždin, 2015.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, u 2014. godini pravne osobe/subjekti Općine Maruševac sudjelovali su s manje od 1% u ukupnom izvozu i uvozu Varaždinske županije. Ukupan izvoz zabilježen je u iznosu od 40.4 milijuna kuna te uvoz s 2,9 milijuna kuna. U odnosu na 2013. godinu ostvaren je veći izvoza za nešto manje od 1% te je smanjen uvoz za 50,5%

Grafikon 2: Broj obrtnika u Općini Maruševac u 2014. godini

Izvor: Obrtnička komora Varaždin, 2015.

Na području Općine, jače je razvijeno obrtništvo od malog i srednjeg poduzetništva. Prema podacima Obrtnog registra, na dan 31.12.2014. godine bilo je ukupno 69 obrta koji se obavljaju tijekom cijele godine. Većina vlasnika obrta su muški vlasnici (73%).

Iz grafikona je vidljivo da su na području Općine najviše zastupljeni uslužni (33%) i prijevoznički obrti (24%).

1.3.2. Zapošljavanje

Prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u Općini Maruševac je u travnju 2016. bilo nezaposleno ukupno 292 osobe, od čega 148 žena (51%) te 144 muškaraca (49%). Detaljan pregled prema razini obrazovanja i spolu prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 9: Nezaposlene osobe prema kvalifikaciji i spolu

JLS	Ukupno			Bez škole i nezavršena osnovna škola			Osnovna škola			SŠ zanimanja do 3 god.i škola za KV i VKV radnike			SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija			Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola			Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat		
	UK	M	Ž	UK	M	Ž	UK	M	Ž	UK	M	Ž	UK	M	Ž	UK	M	Ž	UK	M	Ž
Maruševac	292	144	148	26	13	13	78	34	44	93	61	32	72	29	43	15	5	10	8	2	6
Varaždinsk a žup.	6046	3064	2982	457	299	158	1418	711	707	1920	1133	787	1449	623	826	405	148	257	397	150	247

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Statistička baza podataka, 2016.

U travnju 2016. godine, Općina Maruševac ima 5 % nezaposlenih osoba u odnosu na ukupno nezaposlene osobe u Varaždinskoj županiji. Najveći broj nezaposlenih osoba su osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem, koje čine 32% ukupnog broja nezaposlenih u Općini Maruševac zatim slijede osobe se osnovnoškolskom obrazovanjem koje čine 27% od ukupnog broja nezaposlenih u Općini.

1.3.3. Poljoprivreda

Poljoprivredna djelatnost na području Općine Maruševac uvjetovana je konfiguracijom terena, kvalitetom tla i tradicionalnim načinom življenja na manjim posjedima. Osnovno obilježje poljoprivrednih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost. Poljoprivredna proizvodnja je ekstenzivna i nespecijalizirana. Poljoprivredom se većina gospodarstava bavi za vlastite potrebe.

Osobito vrijedna obradiva tla nalaze se na sjeveroistočnom, nizinskom djelu općine. Kao vrijedna obradiva tla označeni su prostori istočnog nizinskog dijela općine koji će se i nadalje intenzivno obrađivati. U nizinskom predjelu na kontaktu doline rijeke Drave nalaze se aluvijalna šljunkasta tla za koja je karakteristično da ne zadržavaju vlažnost, što uvelike smanjuje plodnost tla u sušnim razdobljima te se brže zakiseljuju, što zahtjeva primjenu agrotehničke mjere kalcifikacije tla. Na području uz rijeke Bednju i Plitvicu, uz gornje tokove, nalazi se smeđe glinasto tlo koje dugotrajno zadržava vlažnost, ali je također podložno zakiseljavanju te je potrebno primjenjivati agrotehničku mjeru kalcifikacije. Gotovo cijela dolina rijeke Plitvice sastavljena je od dravskog nanosa (šljunka i pijeska) koji prekriva tanki sloj humusa. Na blago položenim obroncima brežuljaka tlo je glinasto pjeskovite strukture za koje je karakteristično dobro zadržavanje vlage, slabije zakiseljavanje te je potrebno provoditi mjere zaštite od erozije (voda i vjetar) te irigacije.

Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine, od ukupne površine općine (50,15 km²) na raspoložive površine poljoprivrednog zemljišta otpada 28,14 km², odnosno 56,11 %. U svrhu poljoprivredne proizvodnje koristi se 21,52 km², što je 76,5% od ukupno raspoložive površine poljoprivrednog zemljišta, odnosno 42,9 % od ukupne površine općine.

Tablica 10: Struktura poljoprivrednog zemljišta po namjeni (ha)

Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište	oranice i vrtovi	povrtnjaci	livade	pašnjaci	voćnjaci	vinogradi	rasadnici, košaračka vrba
2.152	1.480	6	576	6	33	49	1
%	68,8	0,28	26,8	0,28	1,53	2,28	0,05

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.

Najviše površine zauzimaju oranice i vrtovi sa 1.480 ha, odnosno 68,8% i livade s 576 ha, odnosno 26,8% ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta, što je vidljivo u Tablici 10.

Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR), poljoprivredna površina zauzima ukupno 1.922,64 ha, od čega oranice zauzimaju 1.456,88 ha, odnosno 75,78% korištene površine, staklenici na oranici 1,160 ha, odnosno 0,06%, livade 400,92 ha, odnosno 20,85%, pašnjaci 11,84 ha, odnosno 0,61%, vinogradi 6,75 ha, odnosno 0,35%, voćnjaci 32,24 ha, odnosno 1,67%, mješoviti višegodišnji nasadi zauzimaju 0,31 ha, odnosno 0,01%, dok ostale vrste korištenja zemljišta zauzimaju 3,54 ha, odnosno 0,18% ukupne površine.

Tablica 11: Poljoprivredne površine Općine Maruševac prema vrsti uporabe zemljišta (ha)

Površina poljoprivrednog zemljišta									
Ukupno	Oranica	Staklenici na oranici	Livada	Pašnjak	Vinograd	Iskrčeni vinograd	Voćnjak	Mješoviti višegodišnji nasadi	Ostale vrste korištenja zemljišta
1.922,64	1.456,88	1,16	400,92	11,84	6,75	0	32,24	0,31	3,54

Izvor: APPRRR, 2015.

Prema podacima APPRRR-a, najčešći način korištenja parcela (prijavljenih u ARKOD-u) su oranice na 4.032 parcela te livade na 1.354 parcela, a ostalo je u manjem ili neznatnom udjelu. Ukupno se za poljoprivrednu proizvodnju koristi 1.922,64 ha, na ukupno 5.725 parcela.

Tablica 12: Prikaz načina korištenja parcela (ha) prijavljenih u ARKOD-u

Vrsta uporabe zemljišta	Površina (ha)	Broj parcela
Oranica	1.456,88	4.032
Staklenici na oranici	1,16	31
Livada	400,92	1.354
Pašnjak	11,84	6
Krški pašnjak	0,00	0
Vinograd	6,75	124
Iskrčeni vinograd	0,00	0
Maslinik	0,00	0
Voćnjak	32,24	171
Kulture kratke ophodnje	0,00	0

Rasadnik	0,00	0
Mješoviti višegodišnji nasadi	0,31	2
Ostale vrste korištenja zemljišta	3,54	5
UKUPNO	1.922,64	5.725

Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 31.12.2015.

Prosječna veličina proizvodnih parcela iznosi 2,9 ha. Na temelju rezultata upisa poljoprivrednih gospodarstva u ARKOD, vidljivo je da je proizvodnja otežana radi usitnjenosti površina te disperzije proizvodnih parcela.

Mikroklimatske prilike u Općini Maruševac pogoduju uzgoju žitarica i povrća, dok je brežuljkasti mješovite namjene, te se na istom uzgajaju također žitarice i povrće, a zastupljeno je i voćarstvo različitih voćnih vrsta.

Tablica 13: Poljoprivredna gospodarstva s najzastupljenijim kulturama za koje je zatražena potpora s jedinstvenog zahtjeva iz 2015. godine na području Općine Maruševac

KULTURA	BROJ PG-a	POVRŠINA (ha)
plemenita vinova loza	123	18,11
orah	3	0,33
jabuke	1	0,17
šljive	2	0,1
breskve	1	0,05
miješani nasad voćnih vrsta	68	15,6
krumpir	21	3,15
bundeva	4	0,54
grah	3	0,25
tikva, tikvice	1	0,24
buča	1	0,08
rajčica	1	0,07
kućni vrt	72	9,87
kukuruz	164	199,61
ječam	124	53,51
pšenica	52	17,33
zob	13	5,87
tritikale	7	2,18
heljda	1	0,88
raž	1	0,04
tikva uljanica	21	4,48
lucerna	31	43,98

djetelina	71	34,65
stočni grašak	1	0,55
stočna repa	3	0,22
uljana repica	1	0,58

Izvor: APPRRR, AGRONET, 2015.

Prema podacima APPRRR-a, iz baze jedinstvenih zahtjeva za 2014. godinu ISAP, od povrtnih kultura za koje je zatražena potpora, najzastupljeniji je u uzgoju krumpir na 3,15 ha, bundeva na 0,54 ha, grah na 0,25 ha, tikva i tikvice na 0,24 ha, buča na 0,08 ha i rajčica na 0,07 ha površine. Od žitarica najzastupljeniji je kukuruz na 199,61 ha površine, ječam na 53,51 ha, pšenica na 17,33 ha, zob na 5,87 ha površine, tritikale na 2,18 ha, heljda na 0,88 ha i raž na 0,04 ha površine. Od voćarskih kultura najzastupljenija je plemenita vinova loza na 18,11 ha, orah domaći na 0,33 ha, jabuke na 0,17 ha, šljive na 0,1 ha i breskve na 0,05 ha.

U 2015. godini proizvelo se 2,8 t grožđa, odnosno 10,4 hl vina, što čini 0,18 % ukupne proizvodnje grožđa u Varaždinskoj županiji, odnosno 0,10% ukupne proizvodnje vina u Županiji.

Tablica 14: Proizvodnja grožđa i vina

	Broj trsova ¹⁰ (kom)	Proizvodnja grožđa ¹¹ (t)	Proizvodnja vina ¹² (hl)
Općina Maruševac	28.138	2,8	10,4
Varaždinska županija	4.952.792	1545,9	10.209,92

Izvor: APPRRR, 2016.

¹⁰ Prijavljeni broj trsova na dan 20.04.2016.

¹¹ Prijavljena proizvodnja grožđa (Izjava o proizvodnji 2015.)

¹² Prijavljena proizvodnja vina (Izjava o proizvodnji 2015.)

Tablica 15: Struktura stočarske proizvodnje

Godina	Broj peradi	Broj svinja	Broj konja	Broj goveda	Broj koza	Broj ovaca
2003.	177	1.692		1.026	267	34
2014.	78	364	6	752	221	70

Izvor: Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.; Hrvatska poljoprivredna agencija, 2015.

Na području općine razvijena je stočarska proizvodnja.

Prema podacima iz Popisa poljoprivrede 2003. godine, u strukturi stočarske proizvodnje najviše je bio zastupljen uzgoj svinja s 1.692 jedinki, zatim uzgoj goveda s 1.026 jedinki, koza sa 267 jedinki, peradi sa 177 jedinki te ovaca s 34 jedinki.

Iz Tablice 15 vidljiv je drastičan pad stočarske proizvodnje u 2014. godini u odnosu na 2003. godinu. Najviše je zastupljen uzgoj goveda s 752 jedinki, zatim slijedi uzgoj svinja s 364 jedinke, koza s 221 jedinki, te uzgoj ovaca sa 70 jedinki te peradi s 78 jedinki i uzgoj konja s 6 jedinki.

Uzgojem goveda bave se 73 fizičke osobe, 1 obrt i 2 trgovačka društva. Uzgojem svinja bavi se 76 fizičkih osoba, uzgojem koza 5 fizičkih osoba te uzgojem ovaca 5 fizičkih osoba.

Tablica 16: Broj poljoprivrednih proizvođača prema vrsti poljoprivrednog gospodarstva upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava

Vrsta poljoprivrednog gospodarstva	Broj
Obiteljsko gospodarstvo	554
Obrt	6
Trgovačko društvo	6
Zadruga	0
Ukupno	566

Izvor: APPRRR, 2015. godine

U Upisnik poljoprivrednih gospodarstava ukupno je upisano 566 poljoprivrednih gospodarstava, od čega su 554 obiteljska poljoprivredna gospodarstva, što je vidljivo u Tablici 16.

Prostor Općine Maruševac pruža dobre mogućnosti za intenzivniji razvoj povrtlarstva, ratarstva, stočarstva, voćarstva i vinogradarstva kroz seoska gospodarstva i poduzetništvo, kao i ekološku poljoprivrednu proizvodnju.

1.3.4. Lovno gospodarstvo

Općina Maruševac obiluje šumama (845,7 ha) i livadama koje pružaju uvjete za razvoj lovnog gospodarstva. Na području općine nalazi se lovište Maruševac čija površina iznosi 3.533 ha. Glavne vrste divljači su: srna obična, zec obični, fazan-gnjjetlovi i trčka skvržulja. Lovištem upravlja lovačko društvo "Fazan" Maruševac.

Lovni turizam na imanju obitelji Stjepana Martinčevića u Cerju Nebojse primjer je dobre iskoristivosti prirodnih potencijala. Jedan su od najvećih uzgajivača divljih pataka u Europi, a na velikoj površini imanja uzgajaju se i jeleni, srne, veprovi, fazani, prepelice, guske te više vrsta riječne ribe u vlastitim ribnjacima.

1.3.5. Turizam

Prema Pravilniku o proglašenju i razvrstavanju turističkih mjesta u razrede, Općina Maruševac uvrštena je u razred "D", zajedno s Općinama Vinica, Bednja i Kneginec Gornji.

Na području općine Maruševac postoje potencijali za razvoj selektivnih oblika turizma. Vinogradi i šume na obroncima Haloze te plodne oranice i livade na rubnim dijelovima Panonske nizine temelj su za razvoj sve traženijeg seoskog turizma. Potencijali za razvoj turizma su i na području dvorca Maruševac (u privatnom vlasništvu) kao osnove za razvoj elitnog turizma. Također, postoje i mogućnosti razvoja lovnog i ribolovnog turizma (na području ribnjaka Maruševac i ribnjaka Brodarovec) s obzirom na dugu tradiciju bavljenja lovom i ribolovom na ovim prostorima. na području općine planira se uređenje pješačke staze uz rijeku Plitvicu te izgradnja biciklističkih staza u turističke svrhe.

Od postojećih turističkih sadržaja najveća ponuda seoskog i lovnog turizma nudi se na imanju obitelji Stjepana Martinčevića u Cerju Nebojse. OPG Martinčević koji nude usluge organiziranja obiteljskih proslava, dječjih rođendana, organizacija škole u prirodi, sezonskih svečanosti, susreta lovaca. U općini je prijavljen jedan Guesthouse sa 6 ležajeva.

Tablica 17: Dolasci i noćenja turista u Općini Maruševac

GODINA	Dolasci			Noćenja		
	ukupno	domaći	strani	ukupno	domaći	strani
2013.	29	0	29	69	0	69
2014.	38	0	38	88	0	88

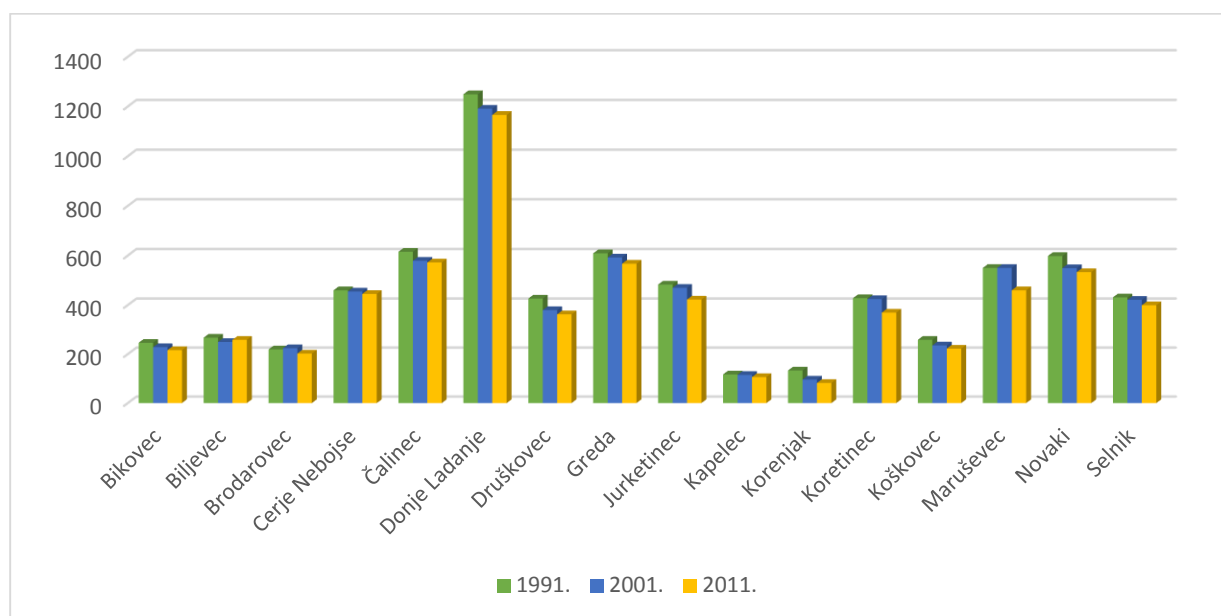
Izvor: Turistička zajednica Varaždinske županije, 2016.

U posljednje dvije godine povećao se broj dolazaka turista za 24%, te broj noćenja za 22%. iz Tablice 16 vidimo da su u proteklm godinama broj dolazaka i noćenja ostvarili samo strani turisti..

1.4. Demografske i socijalne značajke

U razdoblju od 1991. do 2011. godine ukupni se broj stanovnika smanjio za 708 osoba, odnosno 10%. U razdoblju od 1991. do 2001. bilježi se pad broja stanovnika za 332 osobe, odnosno 5%, dok se od 2001. do 2011. bilježi pad broja stanovnika za 376 osoba, odnosno 5,6%.

U posljednjih dvadeset godina, pad broja stanovnika bilježe sva naselja ove općine. Konstantan pad broj stanovnika bilježe sva naselja Općine. Dinamika kretanja broja stanovnika u razdoblju od 1991.- 2011. godine vidljiva je iz Grafikona 3.

Grafikon 3: Dinamika kretanja broja stanovnika od 1991. - 2011.

Izvor: DZS, *Naselja i stanovništvo RH 1857. – 2001.*, *Popis stanovništva 2001. i 2011.*

Vitalni indeks, odnosno broj živorođenih na 100 umrlih, za Općinu Maruševci u 2014. godini iznosio je 64,4. Vitalni indeks jedan je od pokazatelja negativnih demografskih trendova, odnosno smanjenja broja stanovnika i ruralne depopulacije područja te posljedica negativnog prirodnog prirasta (- 31) koji karakterizira i cijelu Varaždinsku županiju¹³.

Prema Popisu stanovništva 2011., udio stanovnika mlađih od 20 godina (1.298 stanovnika) iznosi 20,34%, udio stanovnika starosti između 20 i 60 godina (3.602) iznosi 56,45%, dok udio stanovnika od 60 i više godina (1.481) iznosi 23,20%. U strukturi stanovništva po spolu, muškarci (49%) su nešto zastupljenije od žena (51%) u ukupnom broju stanovnika.

Tablica 18: Stanovništvo prema starosti i spolu

Općina	Spol	Ukupno	Starost		
			0-19	20-59	60 i više
Maruševci	sv.	6.381	1.298	3.602	1.481
	m	3.132	656	1.639	583
	ž	3.249	642	1.709	898

Izvor: DZS, *Popis stanovništva 2011.*

¹³ Državni zavod za statistiku, Priopćenje, broj 7.1.1., od 22. srpnja 2015. godine

U odnosu na 2001. godinu, broj stanovnika mlađih od 20 godina (1.563) smanjio se za 265 stanovnika, broj stanovnika između 20 i 59 godina (3.734) smanjio se za 132, dok se broj stanovnika od 60 i više godina (1.441) povećao za 40 stanovnika.

Podaci iz Popisa stanovništva 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina ukazuju da je:

- bez školske spreme 0,69% osoba
- nepotpuno osnovno obrazovanje ima 18,29% osoba
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) ima 80,87% osoba (najbrojniji su oni sa srednjoškolskim obrazovanjem)
- visoko obrazovanje ima 6,65%
- doktorat znanosti ima 3 osobe.

Podaci su prikazani u Tablici 19.

Tablica 19: Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi

Općina	Spol	Ukupno	Bez škole	Nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje	
							svega	Doktorat
Maruševac	sv.	5.454	38	998	1.216	2.835	360	3
	m	2.663	8	271	507	1.698	176	2
	ž	2.791	30	727	709	1.137	184	1

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Postotak stanovništva bez školske spreme se smanjio u odnosu na 2001. godinu kada je iznosio 1,32% te se povećao postotak stanovništva s visokim obrazovanjem.

Prema nacionalnosti, 99,26% stanovnika su Hrvati (6.334), 0,74% stanovnika su pripadnici nacionalnih manjina (47), dok se 0,05% stanovnika (3) nisu izjasnili, odnosno nije poznato.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Općina Maruševac broji 1.859 kućanstva, što je u odnosu na Popis stanovništva iz 2001. godine smanjenje broja kućanstava za 3,83%, kada je bilo ukupno 1.933 kućanstvo. Pretežno su to kućanstva s 2 člana (21,14%), 4 člana (19,256%) i 3 člana (17,80%), domaćinstva s 5 ili više članova čine 26,73%, dok samačka kućanstva čine

(15,06%). Broj samačkih kućanstava se smanjio u odnosu na 2001. godinu, kada su činila 16,50%. Prosječna veličina kućanstva iznosi 3,43 člana.

Tablica 20: Kućanstva prema veličini i broju članova na području Općine Maruševac

	Ukupno	Broj članova kućanstava										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i više
Broj kućanstava	1.859	280	393	331	358	234	170	67	10	13	2	1
Broj osoba	6.381	280	786	993	1.432	1.170	1.020	469	80	117	20	14

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Udio broja kućanstava u Općini Maruševac u ukupnom broju kućanstava u Varaždinskoj županiji iznosi 3,35%.

1.4.1. Obrazovanje

Na području Općine djelatnost predškolskog odgoja obavlja privatni dječji vrtić „Maja Pčelica“ koji se nalazi u naselju Donje Ladanje. Kako su kapaciteti ograničeni, jedan dio djece (trenutno njih 22) pohađa vrtiće u drugim Općinama. U 2015. godini u dječji vrtić „Maja Pčelica“ bilo je upisano 70 - ero djece. Djeca su raspoređena su tri odgojne skupine (jasličku, srednju i stariju skupinu) u kojima zajedno radi sedam odgojiteljica. Općina sufinancira plaćanje roditeljima u visini od 535,00 kuna mjesečno po djetetu..

U okviru osnovnoškolskog obrazovanja na području općine Maruševac djeluju Osnovna škola „Gustav Krklec“ Maruševac te dvije područne škole – Područna škola Druškovec i Područna škola „Greda-Jurketinec“ u Gredi.

Osnovnu školu „Gustav Krklec“ Maruševac u 2015/1016 pohađa ukupno 305 učenika, PŠ Greda ima 36 učenika, a u PŠ Druškovec su 123 učenika. Sve osnovne škole imaju jednosmjensku nastavu, te pomoćnike u nastavi. Općina sufinancira prijevoz, školu plivanja te topli obrok učenicima lošijeg imovinskog stanja.

U školi su ukupno zaposlena 44 učitelja te 2 stručna suradnika.

Tablica 21: Obrazovna infrastruktura Općine Maruševac

Osnovna / područna škola									
Naziv škole	Broj učenika (2011 / 2016)	Broj učenika s teškoćama u razvoju	Broj učenika putnika	Sufinanciranje prijevoza učenika (da/ne)	Broj učitelja	Broj stručnih suradnika	Program produženog boravka (da/ne)	Broj pomoćnika u nastavi	Jednosmjerna nastava (da/ne)
OŠ „Gustav Krklec“ Maruševac	305	18	186	DA	28	2	NE	3	DA
PŠ Greda	36	2	0	DA	4	0	NE	0	DA
PŠ Druškovac	123	5	106	DA	12	0	NE	1	DA

Izvor: Općina Maruševac 2016.

Srednjoškolsko obrazovanje na području općine Maruševac odvija se u Srednjoj školi s pravom javnosti u Maruševcu koja je osnovana 1970. godine. Škola je danas otvorena za sve učenike, bez obzira na vjersko ili nacionalno pripadnost. Obrazovanje se provodi u dva programa: opća gimnazija i medicinska sestra-medicinski tehničar, odnosno medicinski tehničar/medicinski tehničar opće njege. Škola ima i učenički dom. Školarina te smještaj u učeničkom domu sufinanciraju se 50% iz državnog proračuna.

Školu u školskoj godini 2015./2016. pohađa 223 učenika što je povećanje broja učenika u odnosu na prošlu školsku godinu. U školi je zaposleno ukupno 33 nastavnika i 2 stručna suradnika.

Isto tako, učenici srednjoškolsko obrazovanje nastavljaju na području gradova Ivanca i Varaždina, te u općini Vinica.

Tablica 22: Obrazovna infrastruktura Općine Maruševac

Srednja škola									
Naziv škole	Broj učenika (2013 / 2014)	Broj učenika s teškoćama u razvoju	Broj učenika putnika	Sufinanciranje prijevoza učenika (da/ne)	Broj učitelja	Broj stručnih suradnika	Program produženog boravka (da/ne)	Broj pomoćnika u nastavi	Jednosmjenska nastava (da/ne)
Srednja škola u Maruševcu s pravom javnosti	223	7	91	DA	33	2	0	DA	223

Izvor: Općina Maruševac 2016.

Adventističko teološko visoko učilište (Adventistički teološki fakultet) u Maruševcu je prisutno od 1974. godine. Danas upisuje studente prema bolonjskom programu u sljedeće smjerove: redoviti studij teologije, izvanredni studij teologije i izvanredni vjeroučiteljski studij. Redoviti studij teologije je akademski studij za studente sa smještajem u Maruševcu, u kojem je posebni naglasak na pripremu za pastorsku službu. Ovaj studij traje tri godine i njegovim završetkom stječe se akademski naziv prvostupnik teologije. Izvanredni studij teologije je akademski studij koji traje 6 godina. Nastava se održava nedjeljom u Zagrebu. Po završetku studija stječe se akademski naziv prvostupnik teologije. Izvanredni vjeroučiteljski studij je stručni studij koji traje tri godine i čijim završetkom se stječe stručni naziv prvostupnik vjeroučitelj. Nastava se također održava nedjeljom.

Danas fakultet pohađaju 43 studenata. Redovni studenti pohađaju nastavu u Maruševcu, a izvanredni studenti dijelom u Maruševcu, a dijelom u Zagrebu.

Najbliže ustanove koje pružaju cjeloživotno obrazovanje nalaze se u Varaždinu i Ivancu.

Općina svake godine izdvaja sredstva (170.000,00 kuna) iz proračuna za stipendije studentima. Stipendiraju se svi redovni studenti sa područja Općine Maruševac. Visina

stipendije za studije u Varaždinu i Čakovcu je 200 kuna, a u Zagrebu i drugim mjestima 250 kuna. Općina Maruševac stipendira ukupno 83 redovna studenta.

1.4.2. Zdravstvo i socijalna skrb

U Općini Maruševac registrirano je 6.109 zdravstveno osigurana osoba.¹⁴

Tablica 23: Zdravstvena zaštita na području Općine

Općina Maruševac	Opća/obiteljska medicina/broj timova	Zdravstvena zaštita predškolske djece/broj timova	Zdravstvena zaštita žena/broj timova	Broj bolnica /broj kreveta	Dentalna medicina /broj timova	Broj ljekarni
	2	0	0	0	1	1

Izvor: Općina Maruševac, HZZO, 2016.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju dva tima opće/obiteljske i tim dentalne medicine, a ljekarničku djelatnost obavlja 1 ljekarna.

Općina izdvaja iz proračuna sredstva namijenjena za socijalna davanja i različite oblike pomoći i programe koje provodi te je u 2015. godini izdvojeno gotovo 60 tisuću kuna za troškove plaćanja struje, ogrjeva, kuhinje i ostale pomoći za korisnike slabijeg imovinskog stanja.

Isto tako, Općina pomaže obiteljima novorođenčadi, za prvo dijete 1.000 kuna, a za drugo i svako daljnje dijete 1.500 kuna. Isplaćuju se jednokratne potpore „božićnice“ umirovljenicima sa mirovinama do 1.700,00 kuna u iznosu od 100 kuna po umirovljeniku.

U Općini Maruševac svake godine se u suradnji s HZZ-om organiziraju javni radovi putem kojih se zapošljava godišnje oko 12 ljudi, a radove u cijelosti financira HZZ.

Na području Općine Maruševac ne postoji ni jedan Dom za starije i nemoćne pa se zbog sve veće potrebe planira izgradnja istog.

¹⁴ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

Tablica 24: Usluge socijalne skrbi Centra za socijalnu skrb Ivanec

Usluge socijalne skrbi Centra za socijalnu skrb			
Red. broj	Oblici socijalne skrbi		Broj korisnika
1.	Koja podružnica, Centar, vodi brigu o korisnicima socijalne skrbi u navedenom JLS		Centar za socijalnu skrb Ivanec
2.	Zajamčena minimalna naknada		87
3.	Jednokratna naknada		62
4.	Doplatak za pomoć i njegu		100
5.	Osobna invalidnina		41
6.	Naknada do zaposlenja		9
7.	Savjetodavni rad		630
8.	Broj udomiteljskih obitelji na području JLS	Za djecu	1
		Za odrasle osobe	1
8.a	Drugi pružatelji socijalnih usluga na području JLS		0
			0
9.a	Broj korisnika u udomiteljskim obiteljima na području JLS	Djeca	1
		Odrasli	0
9.b	Broj korisnika u udomiteljskim obiteljima izvan područja JLS	Djeca	4
		Odrasli	1
10.	Smještaj u dom socijalne skrbi za djecu		4
10.a	Smještaj u dom socijalne skrbi za odrasle osobe na području JLS		0
10. b	Smještaj u dom socijalne skrbi za odrasle osobe izvan područja JLS		24
11.	Naknada za troškove stanovanja		32
12.	Pomoć za ogrjev		32

Izvor: Centar za socijalnu skrb Ivanec, Ivanec 2015.

1.4.3. Kultura, sport i civilno društvo

U Općini Maruševac prema Registru udruga registrirano je ukupno 21 udruga. Najviše udruga registrirano je u području djelovanja sporta, socijalnom području, kulturi i umjetnosti, gospodarstvu i drugo. Za aktivnosti civilnog društva, udruge i sportske klubove Općina je izdvojila 535 tisuća proračunskih sredstava u 2016. godini.

Na području Općine Maruševac održavaju se različite manifestacije. Kao što su, dani folklora Općine Maruševac (organizira ih KUD „Klaruš“ Maruševac svake godine povodom dana Općine Maruševac – 23.04. Dani folklora traju dva dana sa gostujućim KUD-ovima. Održavaju se u Domu kulture. Pokrovitelj je Općina Maruševac. Do sada je održano 15 ovih manifestacija.

Slika 7: KUD "Klaruš"

Izvor: Općina Maruševac

Najznačajnija manifestacija koja je i predložena za zaštitu kao nematerijalno kulturno dobro je Povorka „Jura Zeleni“. Organizira je KUD „Klaruš“ svake godine povodom dana Općine Maruševac – 23.04. radi očuvanja stoljetnog običaja u Općini Maruševac. U povorci sudjeluju

KUD „Klaruš“ Maruševac, Udruga „Konj moj prijatelj“, DVD, Kuburaška udruga Maruševac). Manifestacija „Jesen u Maruševcu“ (organizira je KUD „Klaruš“).

Slika 8: Manifestacija "Jura Zeleni"

Izvor: Općina Maruševac

Zatim, manifestacija „Čiselska nedela“ (organizira je Kuburaška udruga Maruševac povodom proštenja u Maruševcu za blagdan Kraljice svete krunice. Manifestacija se održava prve nedjelje u mjesecu listopadu, isti dan kada i proštenje. U sklopu „Čiselske nedele“ organizira se „Sajam u Maruševcu“. Na sajmu sudjeluju udruge koje izrađuju rukotvorine, udruge sa starim autohtonim jelima maruševčkog kraja, OPG-ovi koji proizvode domaći med, jabučni sok, kupinovo vino, likere i sl., pojedinci koji se bave starim zanatima i proizvodnjom

tradicionalnih proizvoda, uzgajivači malih životinja, kipari i drugi gosti. Gosti su razne kuburaške udruge. Organizira se pucanje iz kubura i mužara).

Na području Općine odvijaju se i sportske aktivnosti koje organiziraju sportske udruge kao što su veliki nogomet, mali nogomet, odbojka, streljaštvo, šah, paintball.

1.4.4. Upravljanje razvojem

Unutarnjim ustrojem tijela Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel u sklopu kojeg su stalno zaposlene pet osobe: pročelnica Jedinstvenog upravnog odjela, Viša savjetnica za proračun, financije i računovodstvo, Referent – komunalni redar i Spremačica - dostavljačica. Komunikaciju s javnošću i stanovnicima Općina ostvaruje i održava putem svoje službene internet stranice (<http://marusevec.hr/>) na kojoj objavljuje osnovne informacije vezane uz djelokrug svog rada te novosti. U razdoblju od 2009. do 2014. godine Općina je sudjelovala u provođenju u nekoliko značajnih projekata sufinanciranih od strane ministarstava¹⁵ te iz Fonda za regionalni razvoj , Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ukupne vrijednosti oko 18 milijuna kuna.

¹⁵Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo turizma

2. SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA • Povoljan geoprometni položaj (dobra povezanost s većim gradskim centrima i graničnim prijelazom) • Bogata prirodni resursi (16,86 % šuma) • Područje Ekološke mreže NATURA 2000 • Dobra pokrivenost plinskom i informacijsko-komunikacijskom infrastrukturuom • Lokalna infrastruktura u vrlo velikom djelu potpuno razvijena (plin, struja, voda, ICT) • Primjena sustava korištenja OIE u kućanstvima i nekim javnim objektima (zgrada općine, vatrogasni domovi) • Organiziran sustav gospodarenja otpadom • Zaštićena kulturno- povijesna baština	PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA • Rascjepkanost i usitnjenost parcela • Slabo gospodarenje šumama (neiskorištenost u gospodarske i turističke svrhe) • Divlja odlagališta koja ugrožavaju kvalitetu prirodnih resursa: voda, tla i zraka • Nerazvijenost sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda • Potrebna sanacija i modernizacija prometne infrastrukture (većine lokalnih cesta i nogostupa je u nezadovoljavajućem stanju) • Širokopojasni pristup internetu • Nedostatak autobusnih linija (vikendom) • Nema sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda • Neadekvatna zaštita prirodne, kulturne i povijesne baštine • Nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije • Rizici od poplava (rijeka Plitvica)

GOSPODARSTVO • Poljoprivreda kao tradicionalna djelatnost • Potencijal za razvoj selektivnih vrsta turizma (održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe) • Povećan izvoz • Razvijeno obrtništvo • Poticajne mjere za poduzetnike i investitore DRUŠTVENE DJELATNOSTI • Zadovoljavajuće infrastrukturno stanje obrazovnih institucija • Zastupljenost obrazovnih institucija (mogućnost srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja) • Organizirana primarna zdravstvena zaštita • Podrška pitanjima socijalne skrbi	GOSPODARSTVO • Nedovoljna iskorištenost kapaciteta u poljoprivredi (usitnjenost posjeda, neriješeni imovinsko-pravni odnosi) • Neiskorišteni potencijali razvoja selektivnih oblika turizma na ruralnom području • Neaktivna i neopremljena poduzetnička zona DRUŠTVENE DJELATNOSTI • Ograničeni kapaciteti (infrastrukturni i financijski) u izradi i provođenju programa udruga • Nedostatak koordinacije rada programa udruga
---	---

• Dobra zastupljenost organizacija civilnog društva (postojeće udruge pokrivaju različite djelatnosti za poticanje društveno-gospodarskog razvoja) UPRAVLJANJE RAZVOJEM • Otvorenost lokalne samouprave za suradnju sa svima koji su spremni ulagati u razvoj zajednice	UPRAVLJANJE RAZVOJEM • Nedovoljna financijska potpora projekta sa razine državnih institucija • Relativno skromni izvorni prihodi općinskog proračuna (nemogućnost samostalnog pokretanja razvojnih projekata)
PRILIKE	PRIJETNJE
PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA • Korištenje kulturno-povijesne baštine u turističke svrhe • Modernizacija i unapređenje cestovne, komunalne i energetske infrastrukture u svrhu povećanja kvalitete života lokalnog stanovništva • Izgradnja sportsko- rekreacijskih centara • Proširenje javne infrastrukture (groblja)	PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA • Daljnja devastacija kulturne i povijesne baštine • Zagađenje prirodnih resursa uslijed nekontroliranog ispuštanja otpadnih voda, širenja deponija i nedovoljno kontrolirane uporabe zaštitnih sredstava i gnojiva • Zagađenje zraka • Trend deruralizacije i depopulacije

GOSPODARSTVO • Poticanje poljoprivredne proizvodnje • Udruživanje poljoprivrednika u zadruge • Poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje • Stavljanje poduzetničke zone u funkciju • Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma (ruralni, lovni i ribolovni, sportsko-rekreacijski) • Sustavno educiranje poduzetnika, poljoprivrednika i ugostiteljskih djelatnika • Korištenje različitih fondova za poticanje gospodarskog razvoja • Poticanje poduzetničke i obrtničke djelatnosti • Jačanje aktivnosti privlačenja investitora DRUŠTVENE DJELATNOSTI • Unapređenje infrastrukturnih kapaciteta i uvjeta u obrazovnim i zdravstvenim institucijama • Poticanje kulturnih djelatnosti i tradicijske baštine na aktivno korištenje u razvoju turističke djelatnosti • Poticanje lokalnog stanovništva na uključenje u civilni sektor	GOSPODARSTVO • Konkurentni poljoprivredni proizvodi na domaćem i stranom tržištu • Usporavanje privrednih aktivnosti • Siva ekonomija DRUŠTVENE DJELATNOSTI • Nezainteresiranost stanovnika za uključivanje u projekte od javnog interesa • Smanjivanje financiranja u području razvoja društvenih djelatnosti (nacionalni, međunarodni fondovi)
--	---

• Jačanje kapaciteta civilnog društva za pripremu i provedbu projekata financiranih iz EU i nacionalnih sredstava UPRAVLJANJE RAZVOJEM • Provođenje Zakona i Strategije o regionalnom razvoju • Unapređenje znanja i vještina za upravljanje razvojem kroz različite fondove • Suradnja Općine s ključnim institucijama za razvoj	UPRAVLJANJE RAZVOJEM • Neprovođenje politike regionalnog razvoja • Nedostatna financijska sredstva na nacionalnoj razini za razvojne projekte od lokalnog značaja
---	--

3. VIZIJA RAZVOJA OPĆINE MARUŠEVEC

Vizija strategije razvoja Općine Maruševac predstavlja željenu sliku društveno - gospodarskog stanja općine, a čijem ostvarenju doprinose ciljevi, prioriteti i mjere koji su definirani u Strategiji, kao i veliki zajednički napor javnog, privatnog i civilnog sektora. Uz ulaganje u poduzetništvo, značajnoj kvaliteti života, te poboljšanju životnog standarda općine doprinijeli bi i revitalizacija kulturno - povijesne baštine u svrhu razvoja turističke ponude i turističkih sadržaja.

Sektori koji su navedeni ujedno se smatraju i najvažnijim sektorima za daljnji razvoj općine.

Prijedlog vizije razvoja Općine Maruševac rezultat je analize svih dosad prikupljenih podataka te prepoznaje ključne razvojne pretpostavke Općine u razdoblju do 2020. godine. Uzimajući u obzir trenutno stanje Općine te mogućnosti koje se pružaju kroz potencijalne financijske izvore, ali i uvažavajući planirane razvojne aktivnosti svih dionika uključenih u proces izrade Strategije, identificirana razvojna usmjerenja karakteriziraju Općinu Maruševac kao:

- Općina koja koristi svoje značajne turističke potencijale za razvoj selektivnih oblika turizma; vjerskog, izletničkog, seoskog/ruralnog, lovnog, ribolovnog i sportsko-rekreativnog turizma
- Općina koja potiče stvaranje kreativnog okruženja kroz aktivne društvene zajednice i civilno društvo (ulaganje u kulturno - zabavne programe i niz manifestacija tokom cijele godine)
- Općina koji potiče razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i razvoj različitih oblika poljoprivredne proizvodnje
- Općina koja potiče razvoj gospodarskih zona, poduzetništva i ekološke poljoprivrede
- Općina očuvane prirodne i kulturne baštine
- Općina koja povećava životni standard ponajprije kroz razvoj komunalne, prometne i energetske i komunikacijske infrastrukture
- Općina koja unapređuje kvalitetu života kroz brinu o djeci i svih svojih stanovnika

U skladu s time, vizija Općine Maruševac glasi:

„Općina Maruševac je područje očuvanih prirodnih i kulturnih vrijednosti te poticajnog okruženja za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, poljoprivredne proizvodnje i selektivnih vrsta turizma koja svojim stanovnicima pruža jednake uvjete za život i rad s ciljem održivog razvoja ruralnog područja.“

4. STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA

U skladu s razvojnom vizijom, izrađenom SWOT analizom te anketnim upitnikom Općina Maruševac opredjeljuje se za dva strateška cilja koji pridonose razvoju Općine te rješavanju utvrđenih problema i nedostataka Općine:

SRTAREŠKI CILJ 1: Poticanje gospodarskog razvoja temeljenog na ulaganjima u poljoprivrednu proizvodnju, razvoj ruralnog turizma i jačanju konkurentnog poduzetništva

Opremanjem i promoviranjem poslovne zone i privlačenjem investitora želi se stvoriti pozitivno okruženje za rast i razvoj malog i srednjeg poduzetništva te podići opći i životni standard općine Maruševac. Također će se omogućiti održivi razvoj poljoprivredne proizvodnje kroz kvalitetno korištenje resursa u svrhu ekološke i tradicionalne proizvodnje i razvoj obiteljskih gospodarstva dok će se obiteljska poljoprivredna gospodarstva i poljoprivredne udruge poticati na okrupnjavanje i stvaranje brendova. Područje Općine obiluje prirodnim resursima, ali i kulturnom povijesnom baštinom, što otvara prostor za razvoj selektivnih oblika turizma: vjerski, izletnički, ruralni, lovni, ribolovni te sportsko – rekreacijski turizam uz paralelan razvoj ugostiteljskog i turističkog poduzetništva. Poseban naglasak stavlja se na razvoj ruralnog turizma Razvojem ruralnog turizma povećat će se vrijednost lokalne arhitekture i života na selu te povećati dohodak poljoprivrednih gospodarstava.

Iz navedenog strateškog cilja proizlaze tri prioriteta:

Prioritet 1: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, obiteljskih gospodarstva i obrtništva

U svrhu gospodarskog razvoja ovaj prioritet podrazumijeva stimuliranje obrtništva, te malog i srednjeg poduzetništva kroz različite poticajne programe i projekte. Želi se stvoriti pozitivno okruženje za privlačenje domaćih i stranih ulagača u poduzetničku zonu, ali potaknuti i postojeća poduzeća da koriste moderne tehnologije kako bi povećali profitabilnost te pridonijeli očuvanju okoliša.

Cilj prioriteta je povećavanje sustavnih poduzetničkih aktivnosti u Općini i stimuliranje efikasnijeg djelovanja malih i srednjih poduzetnika i obrtnika kao nositelja gospodarskog razvoja. Također, želi se privući što veći broj investitora koji će donijeti svjež kapital, otvoriti nova radna mjesta, tehnologije te pristup novim tržištima. Kroz ovaj vid promocije, potrebno je voditi računa o promoviranju prednosti općine (prirodni resursi, raspoloživa radna snaga) te mogućnosti suradnje s lokalnim poduzetnicima čime se povećava efekt ulaganja. Prioritetom se osiguravaju aktivnosti za izgradnju i razvoj poduzetničke zone te se razvija kapacitet za privlačenje investitora.

Prioritet 2: Održivi razvoj poljoprivrede i ruralnog prostora

Ponudu proizvoda ruralnih područja potrebno je prilagoditi potrebama modernog tržišta. Kako je ekološka poljoprivredna proizvodnja jedan od temelja održivog razvoja ruralnih područja u sklopu ovog prioriteta provoditi će se aktivnosti koje će imati za cilj povećanje postotka ekološke poljoprivredne proizvodnje. Osim toga, poticati će se daljnji razvoj postojećih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koji su jedni od glavnih nositelja poljoprivredne proizvodnje i njenog razvoja na području općine. Također, prosječna veličina poljoprivrednih površina na području općine je mala što dovodi do niske isplativosti poljoprivredne proizvodnje. Okrupnjavanjem zemljišta će se stoga potaknuti ekonomska učinkovitost i održivost proizvodnje a posredno i razvoj ruralnog područja općine.

Prioritet 3: Razvoj turističke ponude s naglaskom na ruralni turizam

Nizom mjera u ovom prioritetu želi se osigurati povezanost poljoprivredne proizvodnje, tradicije i turističke ponude ovog kraja u svrhu održivog razvoja općine. Provedbom aktivnosti za razvoj ruralnog turizma povećat će se vrijednost lokalne arhitekture, života na selu te dohodak poljoprivrednih gospodarstava u ruralnom turizmu. U općini Maruševac postoje potencijali za razvoj različitih oblika turizma koji nisu dovoljno iskorišteni. Da bi se oni što bolje iskoristili, u sklopu ovog prioriteta poticati će se razvoj turističke infrastrukture te razvoj novih turističkih proizvoda i usluga.

STRATEŠKI CILJ 2: Unapređenje kvalitete života kroz razvoj civilnog društva, suvremene infrastrukture te očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije

Ovim ciljem potiču se aktivnosti i projekti ulaganja u prometnu i komunalnu infrastrukturu. Ulaganja će se usmjeravati u projekte sanacije i modernizacije cesta na području općine, dovršenja razvoja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te gospodarenja otpadom, što će pridonijeti boljem korištenju i zaštiti prirodnih resursa, očuvanju okoliša te porastu kvalitete življenja.

U ovom prioritetu zbog važne uloge udruga koje su aktivne na području općine poduzeti će se niz mjera za poticanje organizacije različitih kulturnih događanja i aktivnosti u Općini i izvan nje. Bitan faktor razvoja općine ima i promocija i razvoj programa za poticanje zdravog načina života. Kroz edukaciju stanovništva o korištenju i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, dovršetak rekonstrukcije postojećeg sustava rasvjete u energetski učinkovitu i ekološku rasvjetu (LED) te obnova fasade zgrada preostalih domova i svlačionice nogometnog kluba podići će se standard općine u korištenju OIE. Isto tako, kroz izgradnju reciklažnog dvorišta u općini te podizanjem svijesti o brizi o okolišu kroz razne programe edukacija, unaprijedit će se i ovaj segment komunalne infrastrukture.

Iz navedenog strateškog cilja proizlaze četiri prioriteta:

Prioritet 1: Podizanje standarda u sektoru društvenih djelatnosti

Razvojne mjere prioriteta 1 podrazumijevaju niz potreba kao što su izgradnja infrastrukture za rekreaciju i sportske aktivnosti.

Isto tako, pod ovim prioritetom spada izgradnja sportskih i dječjih igrališta u naseljima Općine te izgradnja malonogometnih igrališta.

Prioritet 2: Razvoj ljudskih potencijala i civilnog društva

Razvijeni ljudski resursi i civilno društvo temelje se na ulaganju u ljudski potencijal, čija će primjena u različitim aspektima ljudskog rada u općini doprinijeti stvaranju okruženja poželjnog za život i rad. Usmjerenost ulaganju u stjecanje znanja, razvoj novih vještina i sposobnosti lokalnog stanovništva i udruga pridonijeti će općem boljitku i kvaliteti života na području općine.

Prioritet 3: Razvoj i uređenje infrastrukture za povećanje kvalitete života

Kako bi se povećala kvaliteta života, odnosno postigla visoka kvaliteta životne sredine koja doprinosi uravnoteženom razvoju svih dijelova općine, uspostaviti će se kvalitetan sustav cestovne, komunalne i društvene infrastrukture. Razvoj efikasne i kvalitetne prometne, komunalne i društvene infrastrukture omogućava dostupnost općini iz drugih sredina, omogućava rast produktivnosti, olakšava i potiče mobilnost ljudi i robe te stvara pretpostavke za ujednačen ruralni razvoj.

Pod ovim prioritetom smatra se skup mjera koje odnose na poboljšanje izgradnje prometne, komunalne telekomunikacijske i energetske infrastrukture. Pod završetkom prometne infrastrukture smatra uređenje nerazvrstanih cesta nakon izgradnje sustava kanalizacije s pročištačima uz proširenje kolnika, uređenjem svih pješačkih i biciklističkih staza. Potrebna je rekonstrukcija n.n. mreže na području Općine, te izgradnja sustava odvodnje oborinskih i otpadnih voda.

Prioritet 4: Unapređenje energetske učinkovitosti i zaštite okoliša

Očuvan prirodni okoliš jedna je od važnijih prednosti Općine. Cilj prioriteta je strukturirati sustav koji će omogućiti daljnje očuvanje i bogatstvo prirodnih resursa, definirati oblike zaštite i koordinirati aktivnosti u sprečavanju devastacije prostora od štetnih vanjskih utjecaja i otpadnih materijala te poboljšati postojeću strukturu gospodarenja otpadom. U ovaj prioritet također ulaze aktivnosti monitoringa stanja okoliša te mogućnosti za korištenjem obnovljivih izvora energije što pridonosi zaštiti prirodnih resursa i očuvanju okoliša

Tablica 25: Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere

	CILJ		PRIORITET		MJERA
1.	Poticanje gospodarskog razvoja temeljenog na ulaganjima u poljoprivrednu proizvodnju, razvoj ruralnog turizma i jačanju konkurentnog poduzetništva	1.1.	Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, OPG-a i obrtništva	1.1.1.	Razvoj i promocija poduzetničke zone te poticanje ulagačkih mogućnosti
				1.1.2.	Poticanje umrežavanja poduzetnika i obrtnika o OPG-a
		1.2.	Održivi razvoj poljoprivrede i ruralnog prostora	1.2.1.	Poticanje ekološke i integrirane poljoprivrede
				1.2.2.	Poticanje razvoja poljoprivrednih proizvođača
		1.3.	Razvoj turističke ponude s naglaskom na ruralni turizam	1.3.1.	Poticanje razvoja turizma na seoskim domaćinstvima
				1.3.2.	Poticanje razvoja novih turističkih proizvoda i sadržaja
2.	Unapređenje kvalitete života kroz razvoj civilnog društva, suvremene infrastrukture te očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije	2.1.	Podizanje standarda u sektoru društvenih djelatnosti	2.1.1.	Razvoj kulturnog i sportskog života u Općini
				2.1.2.	Modernizacija i izgradnja nove odgojno-obrazovne infrastrukture
				2.1.3.	Unapređenje sustava socijalne skrbi i zdravstvene zaštite
		2.2.	Razvoj ljudskih potencijala i civilnog društva	2.2.1.	Razvoj društvene i socijalne infrastrukture
				2.2.2.	Poticanje stanovnika na uključivanje u udruge
		2.3.	Razvoj i uređenje infrastrukture za povećanje kvalitete života	2.3.1.	Modernizacija prometne infrastrukture
				2.3.2.	Razvoj i modernizacija telekomunikacijske i energetske infrastrukture
				2.3.3.	Razvoj i modernizacija komunalne infrastrukture
		2.4.	Unapređenje energetske učinkovitosti i zaštite okoliša	2.4.1.	Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije
				2.4.2.	Razvoj sustava gospodarenja otpadom

5. OPIS MJERA ZA POSTIZANJE CILJEVA

U okviru svakog strateškog cilja definirani su razvojni prioriteti za čije su ostvarenje predviđene razvojne mjere koje predstavljaju projekt ili skupinu projekata koje treba provesti kako bi se ostvario postavljeni cilj odnosno za svaku razvojnu mjeru definirane su aktivnosti potrebne da bi se mjera aktivno provodila. Isto tako, za svaku mjeru predviđeni su i rezultati koji će se postići ostvarivanjem mjere te nositelji mjere i ciljne skupine koje će biti uključene u provedbu pojedinih mjera (Tablica 26).

Tablica 26: Opis mjera

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
1.1.1.	Razvoj i promocija poduzetničke zone te poticanje ulagačkih mogućnosti	Kroz razvoj poduzetničke zone i poticanje ulaganja poboljšati uvjete za razvoj poduzetništva	Dovršetak infrastrukturnog opremanja poduzetničke zone Selnik	Poboljšana poduzetnička klima kroz stvaranje infrastrukturnih uvjeta za poslovanje poduzetnika	JLS, novi investitori, gospodarski subjekti	Poduzetnici, obrtnici, lokalno stanovništvo, investitori
			Stavljanje u funkciju novih poduzetničkih zona			
1.1.2.	Poticanje umrežavanja poduzetnika, obrtnika i OPG-a	Razvoj poduzetništva kroz udruživanje poduzetnika, obrtnika i OPG-a	Poticanje suradnje proizvodnih sektora s ostalim sektorima (poljoprivreda, turizam)	Stvoreno poticajno okruženje za razvoj poduzetništva	JLS, Županija, Poduzetnici, obrtnici, stanovništvo	Lokalno stanovništvo, poduzetnici, obrtnici
			Razvoj i poticanje mjera za potporu poslovanju i otvaranju malih zanata i obrta			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
			Poticajne mjere za privlačenje novih investitora			
			Poticajne mjere za poduzetnike, obrtnike i OPG-e			
			Edukacija poduzetnika o vještinama i informacijama za promicanje ulaganja			
1.2.1.	Poticanje ekološke i integrirane poljoprivrede proizvodnje	Povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje	Poticanje razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje	Povećana prepoznatljivost ruralnih sredina i održivi razvoj	JLS, OPG-i , Županija	OPG-i, poljoprivredni proizvođači, udruge, lokalno stanovništvo
			Poticanje udruživanja poljoprivrednika			
			Jačanje marketinga poljoprivrednih proizvoda			
			Poticanje zajedničkog nastupa na tržištu			
1.2.2.	Poticanje razvoja poljoprivrednih proizvođača	Postići bolji plasman poljoprivrednih proizvoda i povećati konkurentnost poljoprivrednih proizvođača	Poticanje stvaranja novih oblika udruživanja (poljoprivredne zadruge)	Povećana konkurentnost poljoprivredne proizvodnje	JLS, Županija, OPG- i	OPG-i, poljoprivredni proizvođači, obrtnici, poduzeća, udruge, zadruge,
			Poticanje razvoja voćarstva, vinogradarstva i ostalih vrsta poljoprivredne proizvodnje			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
			Poticanje razvoja stočarstva			lokalno stanovništvo
			Edukacija i usavršavanje poljoprivrednih proizvođača			
			Jačanje marketinga proizvoda za zajedničko nastupanje na tržištu			
			Razvoj mogućnosti navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta			
1.3.1.	Poticanje razvoja turizma na seoskim domaćinstvima	Poticati razvoj turističkih proizvoda i usluga	Razvoj selektivnih vrsta turizma (seoski, lovni, ribolovni, rekreacijski)	Povećana prepoznatljivost Općine kroz razvoj turističkih potencijala	JLS, udruge poljoprivrednih proizvođača, OPG-i, Turistička zajednica	Turisti, lokalno stanovništvo, udruge, turističke zajednice
			Poticanje OPG-a na korištenje resursa u turističke svrhe			
			Izgradnja šetnice uz rijeku Plitvicu			
			Izgradnja biciklističke staze u turističke svrhe			
			Korištenje kulturnih dobara u turističke svrhe			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
1.3.2.	Poticanje razvoja novih turističkih proizvoda i sadržaja	Poticanje selektivnih vrsta turizma	Uređenje ribnjaka u Lukavcu u turističke svrhe	Stvoreni uvjeti za jačanje selektivnih vrsta turizma	JLS, Turistička zajednica, OPG-i, udruge	Turisti, lokalno stanovništvo, turistička zajednica
			Izgradnja novih smještajnih kapaciteta			
			Promocija manifestacija i privlačenje što većeg broja turista			
2.1.1.	Razvoj kulturnog i sportskog života u Općini	Podići razinu kvalitete života u Općini	Izgradnja malonogometnih igrališta	Unaprjeđen razvoj i promocija sportskog i kulturnog života stanovnika Općine	JLS, Županija, Ministarstvo kulture	Lokalno stanovništvo, udruge
			Poboljšanje akustičkih svojstava školske sportske dvorane u Maruševcu			
			Sanacija/izgradnja Doma kulture Općine Maruševac			
			Izgradnja sportsko- rekreacijskog centra „IVA“ u Donjem Ladanju			
2.1.2.	Modernizacija i izgradnja nove	Podići razinu kvalitete života kroz	Izgradnja dječjih igrališta	Povećana kvaliteta i dostupnost	JLS, Županija	

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
	odgojno-obrazovne infrastrukture	ulaganje u odgojno-obrazovnu infrastrukturu	Modernizacija odgojno-obrazovnih ustanova	programa odgojno-obrazovnih institucija		Lokalno stanovništvo, JLS, ustanove, udruge
2.1.3.	Unapređenje sustava socijalne skrbi i zdravstvene zaštite	Unaprijediti sustav socijalne i zdravstvene zaštite	Poboljšanje sustava socijalne skrbi	Unaprijeđen sustav i zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	JLS, Županija	Lokno stanovništvo, JLS
			Izgradnja Doma za starije i nemoćne			
			Povećanje timova u zdravstvenoj zaštiti			
2.2.1.	Razvoj društvene i socijalne infrastrukture	Razvijena društvena i socijalna infrastruktura	Izgradnja društvene infrastrukture	Unaprjeđena društvena i socijalna infrastruktura	JLS, Županija	Lokalno stanovništvo, JLS, ustanove, udruge
			Sanacija sakralnih objekata			
			Izgradnja Kulturno – turističkog centra			
2.2.2.	Poticanje stanovnika na uključivanje u udruge	Povećati razinu kvalitete života kroz aktivnije uključivanje lokalne zajednice	Sudjelovanje i unaprjeđenje stanovnika Općine u manifestacijama i lokalnoj zajednici	Stvoreno poticajno okruženje za snažnije uključivanje lokalne zajednice, udruga i mladih u društveni život Općine	JLS, udruge, lokalno stanovništvo	Lokalno stanovništvo, mladi, ustanove, udruge
			Edukacija članova udruga i njihovo umrežavanje			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
			Uključivanje mladih u aktivnosti društvene zajednice			
2.3.1.	Modernizacija prometne infrastrukture	Poboljšati kvalitetu prometne infrastrukture	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općine	Unaprjeđenje kvalitete prometne infrastrukture	JLS, ŽUC, Hrvatske ceste d.o.o.	Lokalno stanovništvo, JLS, poduzetnici, obrtnici, udruge, investitori
			Modernizacija županijskih i lokalnih cesta s izgradnjom nogostupa i biciklističkih staza			
			Uređenje ceste Druškovec- Maloki			
2.3.2.	Razvoj i modernizacija telekomunikacijske i energetske infrastrukture	Poboljšati kvalitetu telekomunikacijske i elektroenergetske infrastrukture	Zamjena niskonaponske zračne mreže podzemnom	Poboljšana kvaliteta telekomunikacijske i elektroenergetske infrastrukture	JLS, HEP, Županija	Lokalno stanovništvo, investitori, poduzetnici, obrtnici, udruge
			Izgradnja novih trafostanica			
			Širokopojasni pristup internetu			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
			Rekonstrukcija i proširenje elektroenergetskog sustava			
2.3.3.	Razvoj i modernizacija komunalne infrastrukture	Razviti i unaprijediti sustav komunalne infrastrukture	Izgradnja oborinske kanalizacije	Poboljšana kvaliteta komunalne infrastrukture	JLS, Ivkom d.o.o., Hrvatske vode d.d.	JLS, lokalno stanovništvo
			Izgradnja odvodnje oborinskih i otpadnih voda za odvojena naselja te spajanje na biljne pročištače			
			Projekt „Aglomeracija Varaždin“			
			Razvoj sustava obrane od poplava i gradnjom zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina			
2.4.1.	Poticanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	Promicati energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije	Informiranje i edukacija stanovništva o potrebi korištenja obnovljivih izvora energije	Stvoreno poticajno okruženje za korištenje OIE	JLS, Županija	JLS, lokalno stanovništvo
			Poticanje korištenja prirodnih resursa za proizvodnju energije u kućanstvima, javnom i gospodarskom sektoru			
			Izrada promidžbenih materijala s ciljem informiranja javnosti o potrebi korištenja obnovljivih izvora energije			

MJERA		CILJ MJERE	AKTIVNOST	REZULTAT	NOSITELJ MJERE	CILJNE SKUPINE
			Rekonstrukcija postojećeg sustava rasvjete u energetske učinkovitosti i ekološku			
			Izgradnja bioenergane sa pratećim objektima			
2.4.2.	Razvoj sustava gospodarenja otpadom	Unaprijediti cjelokupan sustav gospodarenja otpadom	Podizanje svijesti stanovništva o potrebi selekcije otpada na kućnom pragu i brizi o okolišu	Stvoreni uvjeti za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	JLS, komunalno poduzeće	JLS, lokalno stanovništvo, gospodarski objekti
			Formiranje reciklažnih dvorišta za građevinski otpad			

6. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Strategija razvoja Općine Maruševac za razdoblje od 2015. do 2020.	Regionalni, nacionalni i EU strateški dokumenti
CILJ 1: Poticanje gospodarskog razvoja temeljenog na ulaganjima u poljoprivrednu proizvodnju, razvoj ruralnog turizma i jačanju konkurentnog poduzetništva	Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2011.-2013. SC1: Razvoj policentrički uravnoteženog konkurentnog gospodarstva SC2: Ruralni razvoj Lokalna razvojna strategija LAG „Sjeverozapad“ za 2014. do 2020. C1: Jačanje poljoprivrede i šumarstva kao gospodarske grane i diversifikacija gospodarstva C2: Podizanje kvalitete života na ruralnom području Program ruralnog razvoja 2014.-2020. M04.1. Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva M04.2. Potpora za ulaganja u prerađu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda M03 Programi kvalitete za poljoprivredne proizvodne proizvode i hranu M11 Ekološki uzgoj M09 Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača Strateški plan ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015.-2017. Opći cilj 1. Podizanje razine konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora razini EU kako bi se smanjile razlike u negativnim pokazateljima proizvodnje u sektoru u odnosu na EU Opći cilj 3. Pобољшanje uvjeta života na ruralnom prostoru (<i>M 3.1.3. Ulaganja u razvojne društvene, socijalne i turističke ruralne infrastrukture</i>) Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske Strategija razvoja turizma Varaždinske županije od 2015. do 2020. C1: Pобољшanje konkurentnosti ugostiteljske ponude (smještajne i izvan-smještajne)

	C2: Obogaćivanje destinacijskog lanca vrijednosti C3: Unapređenje destinacijske turističke infrastrukture C4: Unapređenje međunarodne turističke prepoznatljivosti Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. C2: Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja C3: Investicije Strateški plan Ministarstva poljoprivrede 2016.-2018. C3: Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru C5: Održivi razvoj vodnog gospodarstva Program ruralnog razvoja 2014.-2020. M07.2.: Ulaganja u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije Strateški plan Ministarstva kulture 2014. – 2016. C1: Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje C2: Zaštićena i očuvana kulturna baština Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.–2015. SC2: Povećati prihode i druge koristi od održivog korištenja kulturne baštine Tematski ciljevi EU 2014.-2020. TC 3: Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture
--	--

CILJ 2 :Unapređenje kvalitete života kroz razvoj civilnog društva, suvremene infrastrukture te očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije	Lokalna razvojna strategija „Sjeverozapad“ 2014. – 2020. C3: Očuvanje okoliša i krajobraza Strateški plan Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2014. - 2016. godine C1: Održivi razvoj prometnog sustava C2: Razvoj elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga Strategija upravljanja vodama C4.2.1. Uređenje vodotoka C4.2.2. Korištenje voda Strategija održivog razvitka RH do 2020. godine Strategija prometnog razvitka RH 2014. - 2030. C4: Sukladan i postupan razvitak ukupnog prometnog sustava i njegovih pojedinih dijelova Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u RH od 2012. – 2015. godine M2: Mjera za osiguranje dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu M3: Mjera za poticanje potražnje za širokopojasnim uslugama i korištenje širokopojasnim pristupom za građane i gospodarske subjekte Strategija gospodarenja otpadom 2025. C2: Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava) C3: Smanjivanje rizika od otpada C5: Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom Nacionalna strategija zaštite okoliša
--	---

	Tematski ciljevi EU 2014.-2020. TC4: Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO₂ u svim sektorima TC5: Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima TC6: Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa TC7: Promicanje održivog prometa te uklanjanja uskih grla u ključnoj infrastrukturi Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2011.-2013. C3: Razvoj ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života C4: Očuvani okoliš, prirodne i kulturne vrijednosti Lokalna razvojna strategija LAG „Sjeverozapad“ za 2014. do 2020. C3: Očuvanje okoliša i krajobraza Strateški plan ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015.-2017. Opći cilj 3. Pобољшanje uvjeta života na ruralnom prostoru (<i>M 3.1.3. Ulaganja u razvojne društvene, socijalne i turističke ruralne infrastrukture</i>) Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta za razdoblje od 2014. - 2016. C1: Osiguranje i unapređenje kvalitete te povećanje dostupnosti, učinkovitosti i relevantnosti sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama C3: Osiguranje kvalitete sustava sporta Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.-2020. Strateški razvojni pravci: 2. Ujednačavanje i poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. Prioritetno područje I. Institucionalni okvir za potporu razvoju civilnog društva
--	---

7. AKCIJSKI PLAN

Sastavni dio Strategije razvoja Općine Maruševac je Akcijski plan koji čini osnovu za implementaciju Strategije. Proizlazi iz analize i ciljeva i usmjeren je prema postizanju ciljeva te pruža popis potrebnih i primjerenih mjera tijekom jednogodišnjeg vremenskog razdoblja. Na taj se način osigurava provedba strateških ciljeva, prioriteta i mjera razvoja, kao i praćenje provedbe Strategije. U skladu s tim, ovaj akcijski plan razrađen je prema odgovarajućim mjerama koje se vežu na strateške ciljeve te pripadajuće prioritete. Osim mjera i pripadajućih projekata, u tablici su navedene i vrijednosti projekata, nositelji mjere, vremensko razdoblje u kojem će se projekt financirati, izvori financiranja projekata u planiranom razdoblju te indikatori (pokazatelji) pomoću kojih će se pratiti provedba projekata.

Za projekte za koje se očekuje financiranje iz EU fondova, navedene su pretpostavke koji iznos će se financirati iz EU fondova obzirom da to ovisi isključivo o natječajima koji će se objavljivati u predstojećem razdoblju. Shodno tome, financijski plan će se ažurirati u skladu s novim informacijama o financiranju EU projekata.

U Tablici 26 prikazuje se nekoliko izvora financiranja provedbe Strategije za razdoblje 2016.-2020., odnosno sredstva:

- Općina – podrazumijeva vlastita sredstva Općine koja se financira iz utvrđenih izvora prihoda
 - Ministarstva – pružaju potpore za pripremu i provedbu projekata iz različitih područja (pr. Potprogrami MRRFEU i sl.)
 - EU fondovi – uključuju Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond te Mjere ruralnog razvoja i Programe Zajednice, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
 - Ostali dostupni izvori – obuhvaćaju investitore, lokalne poduzetnike, udruge, institucije i organizacije
-

Tablica 27: Akcijski plan Općine Maruševac za 2016. godinu

ŠIFRA MJERE	NAZIV PROJEKTA I UKUPNA VRIJEDNOST (KN)	OPĆINA MARUŠEVEC - PREDVIĐENA FINACIJSKA SREDSTVA (2016.)	OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	OKVIRNI ROK PROVEDBE	PROVODITELJ (NOSITELJ)	INDIKATORI
1.1.1.	Uređenje poduzetničke zone Selnik (700.000,00 kn)	600.000,00	Općina Maruševac	X/2016.	Općina Maruševac	✓ Uređena poduzetnička zona ✓ Uređena infrastruktura u zoni
2.1.1.	Sportsko rekreacijski centar Donje Ladanje (3.100.000,00)	3.100.000,00	Općina, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	IX/2016.	Općina Maruševac	✓ Broj djece ✓ Broj posjetitelja ✓ Uređena površina ✓ Broj zaposlenih
2.2.1.	Izrada Urbanističkog plana uređenja u naselju Donje Ladanje (100.000,00 kn)	100.000,00	Općina Maruševac	XI/2016.	Općina Maruševac	✓ Izrađen urbanistički plan za naselje Donje Ladanje
2.2.1.	Izrada Urbanističkog plana uređenja u naselju Jurketinec (80.000,00 kn)	80.000,00	Općina Maruševac	VIII/2016.	Općina Maruševac	✓ Izrađen urbanistički plan za naselje Jurketinec

2.2.1. 2.3.1.	Izrada ostalih projekta za potrebe Općine- projektne dokumentacija (za Društveni dom u Selniku, nadstrešnica u Čalnicu, za cestu u Druškovcu, izmjena projektne dok.za sportsko rekreacijski centar „IVA“) (214.000,00 kn)	214.000,00	Općina Maruševac	VII/2016.	Općina Maruševac	✓ Izrađena projektna dokumentacija
2.2.1.	Proširenje i uređenje grobља u Maruševcu i Druškovcu (10.450.000,00 kn)	150.000,00	Općina Maruševac	X/2016.	Općina Maruševac	✓ Proširena groblja ✓ Više parkirnih mjesta
2.2.1.	Sanacija pročelja i zidova Sv. Jurja u Maruševcu (350.000,00 kn)	350.000,00	Općina, Ministarstvo kulture	X/2016.	Općina Maruševac	✓ Sanirano pročelje i zidovi
2.3.1.	Uređenje cesta (1.100.000,00 kn)	1.100.000,00	Općina Maruševac, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	VIII/2016.	Općina Maruševac	✓ Dužina izgrađene/sanirane /rekonstruirane prometnice u naselju(km) ✓ Dužina izgrađenog nogostupa(km)
2.3.1.	Modernizacija nerazvrstanih cesta (5.500.000,00Kn)	350.000,00	Općina, ŽUC	VIII/2016.	Općina Maruševac	✓ Dužina izgrađene/sanirane /rekonstruirane prometnice u naselju(km) ✓ Dužina izgrađenog nogostupa(km)

2.3.3.	Izrada projektne dokumentacije za kanalizaciju (80.000,00 kn)	80.000,00	Općina Maruševac	VII/2016.	Općina Maruševac	✓ Izrađena projektna dokumentacija
2.3.3.	Kanalizacija (7.000.000,00 kn)	200.000,00	Općina, Varkom d.o.o.	IX/2016.	Općina Maruševac	✓ Broj priključaka na sustav kanalizacije ✓ Uređen kanalizacijski sustav
2.4.1.	Energetska obnova objekata u vlasništvu Općine (220.000,00)	220.000,00	Općina, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	IX/2016	Općina Maruševac	✓ Smanjenje potrošnje energije

Od dvanaest projekata za čiju realizaciju je predviđen dio sredstava u Proračunu za 2016. godinu, većina projekti nalaze se pod Strateškim ciljem 2: *Unapređenje kvalitete života kroz razvoj civilnog društva, suvremene infrastrukture te očuvanje okoliša i korištenje obnovljivih izvora energije* za koji je potrebno osigurati 22.350.000,00 kuna za realizaciju.

Ukupan iznos potreban za realizaciju navedenih projekata u Akcijskom planu iznosi 28.894.000,00 kuna, a iz vlastitog proračuna u 2016. godini osigurat će se 6.544.000,00 kuna.

Maruševec najdraži kraj

*Na jednom malenom brijegu
dok zlatno sunce sja,
vidi se najljepše mjesto
našega Zagorja.*

*Maruševec, Maruševec, najdraži naš je kraj,
Maruševec, Maruševec, u srcu te nosimo znaj.*

*Kad s mirisom proljeća dođe,
rascvjetani mjesec maj,
ponos ovoga kraja
šume su naše znaj.*

*Maruševec, Maruševec, najdraži naš je kraj,
Maruševec, Maruševec, u srcu te nosimo znaj.*

*I tu je zlatna dolina,
predivni žitni raj,
na vjetru tiho se njiše,
rosnoga žita sjaj.*

*Maruševec, Maruševec, najdraži naš je kraj,
Maruševec, Maruševec, u srcu te nosimo znaj.*

Stjepan Posavec

